

ZÁPAS O DUŠI 132

**Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!**

**JARO 2017
ROČNÍK 28**

Sola Scriptura – Jedině Písmo

Solus Christus – Jedině Kristus

Sola Gratia – Jedině milostí

Sola Fide – Jedině vírou

Soli Deo Gloria – Jedině Bohu sláva

**Poušť i suchopár se rozveselí,
rozjásá se pustina a rozkveté kvítím.
Bujně rozkveté, radostně bude jásat a plesat.
(Izajáš 35, 1–2)**

OBSAH

Vzestup a pád	
evangelikálů v USA	2
Evangelikální arminiáni	4
Stačil kříž pro všechny?	12
Dokonale vítězíme	18
Padesát důvodů proč	
Ježíš přišel zemřít	24
Jak se díváme	
na desatero dnes?	27
Odpočívej v Kristu	
– každý den!	29
Příběh dvou žen:	
1. Priscilla	37
Let kulíka zlatého	39
Nebesa vypravují	
o Boží slávě	40
Boží добрota	
& lidská zkaženost	41
Jak jsme hospodařili	47

NA ÚVOD

**VZESTUP A PÁD
EVANGELIKÁLŮ V USA***Tery L. Johnson*

Sotvakdo může popřít, že se koncem 60. a začátkem 70. let dělo v Americe duchovně něco zcela mimořádného. V době morálního úpadku, sexuální revoluce hipíků a uživatelů drog a nepokojů, uvěřily tisíce mladých lidí a následkem toho teologické semináře praskaly ve švech. Rok 1976 byl vyhlášen rokem evangelikálů.

Vše začalo hnutím Ježíš, na jehož počátku uvěřilo několik uživatelů drog. Desítky dalších uvěřily díky jejich svědectví. Vznikaly křesťanské kavárny a centra. Hnutí se šířilo ze severní Kalifornie na jih. Přibývaly první neformální sbory (Calvary Chappel, Vinice, Maranatha) plné mladých lidí, a kde jsou mladí, tam je hudba. Díky moderní křesťanské hudbě i rockové opěře Jesus Christ Superstar (1970) se jméno Ježíš Kristus stalo sloganem doby. Články, knihy, evangelizace, Billy Graham dokázali oslovit tisíce mladých. Vznikaly služby zaměřené na studenty. Jedna z konferencí Campus Crusade přilákala 85.000 mladých. Kultura evangelikálního mládí zaplavila zemi nadšením pro Krista. Tisíce mladých mužů, kteří uvěřili během vysokoškolského studia, vyslyšely výzvu nést evangelium do všech konců světa. Muži vystudovali teologické semináře a byli připraveni jít do služby. Křesťanská vydavatelství chrlila stovky nejrůznějších titulů. V tu dobu vyšla kniha od Halla Lindseye „The Great Late Planet Earth“ (Pozdní planeta Země), zaměřená na budoucí události v Izraeli. Bě-

ZÁPAS O DUŠI © vydává Spolek Reformace.cz, Hošťálkova 1C, 169 00 Praha 6, IČ: 41605012
 Odpovědný redaktor: Jaroslav Kernal
 Redakční rada: Daniel Adamovský, Rado-
 van Hynek, Petr Papež, Julie Petrecká, Klára
 Steiger, Pavel Steiger, Iva Suchá, Jan Suchý
 Číslo 132 vyšlo 28. 4. 2017,
 Evidenční číslo MKČR: E 11180
 Fotografie na titulní straně: Jaroslav Kernal
 Tiskne Grafotechna plus, s. r. o., Lýskova
 1594/33, 155 00 Praha 13 – Stodůlky
 Vychází čtyřikrát do roka. NEPRODEJNÉ!
 ISSN 1804-2880 (Print)
 ISSN 2336-8330 (Online)

hem několika let se jí prodalo 28 milionů výtisků. Následovaly knihy od Paula Littla „Vím, proč věřím“, J. I. Packera „Knowing God“ (Poznání Boha), Johna Stotta „Basic Christianity“ (Základy křesťanství), C. S. Lewise „Mere Christianity“ (K jádru křesťanství). Evangelikálové pořádali konferenze, evangelizační akce a tisíce mladých evangelikálů byly vysílány do světa jako misionáři a zakladatelé sborů. Na jedné straně můžeme vidět explozivní růst charismatických a letničních sborů, ale na druhé americký způsob života za touto duchovní obrodou pokulhával. Vznikaly organizace zaměřené proti morálnímu úpadku společnosti, křesťané se zapojovali do politického aktivismu, a i když konzervativní prezidenti jako Ronald Reagan, George H. W. Bush byli evangelikálové a během jejich administrativy byl morální úpadek společnosti do jisté míry zpomalen, liberálnější prezidenti počínaje Billem Clintonem a jejich voliči krok za krokem zapříčinili postupné rozvolnění konzervativních hodnot společnosti. Např. byl schválen zákon o potratech umožňující kdykoliv na požádání ukončit život, boj za práva homosexuálů rozdělila zemi, byly uvolněny zákony o obscenitě, a tak hodnoty, které Američané zastávali po čtyři století, vzaly za své.

Hledáme-li příčinu tak vážného úpadku, vidíme, že evangelikálové ztratili svůj vliv především z neznalosti věroučných doktrín. Církev se stala místem, kde se má

Dovětek k situaci u nás

V naší zemi nebylo evangelikální hnutí nikdy příliš silné, ani nezasahovalo široké spektrum obyvatel ČR.

člověk cítit především dobře, kázání má být krátké, nemá nikoho obtěžovat ani konfrontovat s hříchem, ale má pomáhat a přítomné povzbuzovat. Nehledí se na to, co učí Písmo, evangelium bylo nahrazeno bezobsažnými chválami a snahou být pro svět co nejpřitažlivější. Evangelikální sbory jsou plné duchovních nemluvnat, lidí světských ve svém smýšlení a chování, ochotných ke kompromisům se světem, kteří jsou příliš zbabělí na to, aby se postavili tváří v tvář kultuře, která je čím dál tím víc nenávidná vůči křesťanským hodnotám.

Jakou naději mají evangelikálové v dnešním světě?

Pokud se neprobudí a neuvidí svůj světskost, blíží se ke katastrofě. Nejde jen o to, jak prožijí tento život, ale především o to, kde budou trávit věčnost. Soud začíná od Božího domu. Je třeba navrátit se k Písmu, oživit a připomínat nutnost pokání z hříchů, znovu se učit, co je to poslušnost, věrnost, obětavost, soucit k bližnímu. Evangelikálové musí věnovat pozornost autoritě Božího slova, probudit se ze špatného snu, že je vše v nejlepším pořádku, a vykročit správným směrem.

Přeložila Klara Steiger.

*Zkráceno a upraveno podle článku *The rise and decline of evangelicalism in the United States (1967–2017)*, ET International Apr – Jun 2017*

Od sametové revoluce dodnes se na této situaci nic nemění. Totalitní režimy minulosti (fašistický a následně komunist-

tický) zatlačily evangelikály do kouta, ze kterého se církvím ani za čtvrt století nepodařilo vymanit.

Je zřejmá absence učení, touha líbit se světu, široké a všeobecné zapojení do ekumenického hnutí, atd. Výsledek odpovídá popisu situace v USA. I řešení je

identické a v kontextu evangelikálního křesťanství nemůže být jiné – hluboké pokání, návrat k věrné oddanosti Kristu a jeho Slovu, tedy k tradičním reformačním „solas“, a především opětovné porozumění dostatečnosti Pisma pro víru i život křesťana i církve. *-jk-*

ZÁKLAD EVANGELIA – KRISTŮV KŘÍŽ

EVANGELIKÁLNÍ ARMINIÁNI

Michael S. Horton

Evangelium je to nejcennější, co církev má, protože „je to moc Boží ke spasení“. A diskuze o tom, co je jeho obsahem, pravděpodobně nezmizí, budou-li překypovat popleteností, kterou k nim my evangelikálové v těchto dnech silně přispíváme.

Mezi evangelikály, stejně jako mezi dalšími křesťany, dochází k teologické změně. Věřím, že tento trend začal, když se církev podívala na Bibli novým, věrným způsobem, v dialogu s moderní kulturou, která klade důraz na autonomii, světskost, dočasnost a historickou změnu.

Tohle prohlášení dr. Clarka Pinnocka, respektovaného evangelikálního teologa, není kritikou ani varováním, ale slibným vývojem autorova náhledu.

Před dvěma lety (pozn. př.: článek vyšel v roce 1992) se na semináři Trinity Evangelical Divinity School blízko Chicago setkala řada evangelikálních vedoucích, aby definovali význam slova „evangelikální“. Mnozí byli při odjezdu stejně zmateni, jako když tam dorazili. Je čím dál těžší říci, co je evangelikální, a co ne.

Americký evangelikalismus se od poloviny osmnáctého století dělí na dvě tradice: probuzeneckou a reformovanou (podle reformace 16. století). Ačkoliv Velké probuzení v Americe a Evangelikální probuzení v Británii byly zpočátku příkladem harmonie mezi reformací a probuzením, postupně se stávaly rivaly, jelikož probuzenectví formovalo arminiánskou teologii. Arminiánská větev probuzenectví se stala populární a získala všeobecnou převahu, a tak byl evangelikalismus více a více formován antropocentrickou, na člověka zaměřenou teologií, ačkoliv jeho hlavní práce v oblasti systematické teologie byly reformované.

Dnes však tento posun vidíme dokonce i u evangelikálních teologických vedoucích. Pinnock píše: „Mám silný dojem, že augustiniánské uvažování ztrácí mezi dnešními křesťany vliv, což mi potvrzují mnozí z těch, kterým se nastalá situace nelíbí.“ Evangelisté nejsou jediní, kdo káže arminiánské evangelium: „Když už s námi není Gordon Clark a John Gerstner je v důchodu, je těžké najít kalvinistické-

ho teologa, který je ochotný bránit reformovanou teologii (včetně náhledů Kalvína a Luthera) se všemi jejími ostrými hranami... Takže si nemyslím, že stojím sám.“ Posun je v plném proudu. Pinnock trvá na tom, že Augustin byl formován řeckým myšlením více než Písmem, a že reformátoři prostě jen následovali jeho chyby, což však prý v jejich době bylo přijatelné: „Stejně jako se Augustin shodoval s řeckým myšlením, tak i my se usmírujeme s dnešní moderní kulturou.“

Cílem uvedených citací není zaměřit se na to, jak jeden konkrétní evangelikální teolog opustil reformační teologii, ale velmi prakticky se zeptat, zda je možné být „evangelikální arminián“. V tomto článku se pokouším obhájit negativní odpověď na tuto důležitou otázkou.

Co je evangelikální?

Někdo by si mohl myslet, že výraz „protestant“ se používá déle než slovo „evangelikál“ či „evangelikální“, jelikož druhý výraz je v posledních letech často spojován s evangelizačními kampaněmi či televizními evangelizacemi. Termín „evangelikální“ či „evangelikál“ je však starší. Objevuje se už ve středověkých rukopisech a popisuje dobrého kazatele: dobrý kazatel musí být *evangelikální*. Ovšem až do reformace toto přídavné jméno mohlo znamenat cokoli, od upřímné lásky ke Kristu po misionářský zápal. Když na scéně vstoupil Luther, velmi horlivě se snažil použít tento starobylý a úctyhodný výraz ve službě opětovného vybojování evangelia. Konec konců, co by mohlo být vhodnějším označením pro muže či ženy

reformace? Však šlo o znovuzískání samotného evangelia.

A tak toto slovo získalo nový obsah, z přídavného jména se stalo podstatným jménem. Být „evangelikální“ nemělo jen středověký, nicneřikající význam obecně označující zbožnost, horlivost a věrnost. Být *evangelikál* znamenalo hlásit se k zásadám a principům reformace. Po roce 1520 byl evangelikálem takový člověk, který byl oddaný dostatečnosti Písma, kněžství všech věřících, naprosté ztracenosti lidí, Kristově jedinečnému prostřednictví a milostivé dostatečnosti a dokonanosti Božího vykupitelského díla v Kristu skrze vyvolení, usmíření, povolání a zachování svatých. Základním pilířem toho všeho byla doktrína ospravedlnění jedině milostí, jedině skrze víru, jedině díky Kristu. Věřící je proto *prohlášen* za spravedlivého díky tomu, že Bůh nám jedině skrze víru připsuje (připočítává) Kristovu svatost, a tak je uspokojen. Věřící je tedy proto *simul iustus et peccator* – „zároveň ospravedlněný i hříšný“.

Pro evangelikály, tedy ať už luterány nebo reformované, právě tohle bylo evangelium. Nejednalo se o jakousi periferní oblast abstraktní doktrinní debaty, kde by se křesťané „mohli v klidu shodnout, že nesouhlasí“. Nejednalo se o pouhou implikaci evangelia či o jeho část: Šlo o *evangelium* samotné! Byla to právě tahle zpráva, žádná jiná, i kdyby byla sebebodbnější, kterou museli všichni znát a držet se jí. V jiných otázkách by se křesťané v dobré vůli mohli neshodnout. Avšak bez jasného rozlišení mezi „evangeliem“ skutků a evangeli-

em samotné milosti, jak píše Luther, není možné rozlišit křesťana od muslima nebo žida. Kalvínův následovník v Ženevě, Theodor Beza, napsal: „Neznalost rozdílu mezi zákonem a evangeliem je jedním z hlavních kořenů zlořádů, které ničily a stále ničí křesťanství.“

Theologové a historici doposud poukazují na *formální a materiální* princip reformace: formálním principem je dostatečnost Písma, zatímco materiálním je doktrína ospravedlnění jedině milostí jedině skrze víru. Jelikož formálním principem reformace je „Jedině Písmo“, musíme dnes to, co je „evangelikální“, definovat a rozlišovat podle učení Písma. Pokud reformátoři chybně vyložili Bibli v některém z těchto klíčových učení, je třeba je opravit na základě těch samých biblických veršů. Nicméně pojmenování „evangelikál“ z historického hlediska označovalo ty, kdo se drželi luteránských nebo reformovaných vyznání víry. Postupná amerikanizace evangelikální víry, která se tvářila, jako by zášada „jedině Písmo“ znamenala, že se stačí podřízovat *formálnímu* principu reformace, hodila celé toto dědictví přes palubu. Dokud někdo věřil Bibli, mohl s ohledem na materiální princip Božího způsobu záchrany hříšníků stát, kdekoliv se mu zachtělo. Kdyby tomu tak bylo, někdo by mohl dojít k závěru, že také mormoni a Svědkové Jehovovi by měli být členy National Association of Evangelicals (Národní asociace evangelikálů).

Jsou dva způsoby, jak se vypořádat s otázkou definice slova „evangelikální“: biblický a historický. Na několika řádcích,

kteřé mám k dispozici, se zaměřím na důvody, proč bychom tento termín měli definovat a používat v jeho historickém, časem prověřeném smyslu. I když reforma ce se, čistě teoreticky, mohla mýlit ve svých hlavních naukách (jelikož jedině Písmo je bezchybné), faktem, který nelze popřít, je, že ti, kdo se nazývali evangelikály, historicky souhlasili s reformační naukou a bránili ji jako biblickou. Proto křesťané, kteří nesouhlasí s těmito naukami, z historického hlediska nejsou evangelikálové, a to na základě zákona nonkontradikce.

Co znamená označení „arminian“?

Jakub Arminius, jeden z Bezových studentů, zvedl obočí nizozemské reformované církve, když vyučoval, že člověk, kterého Pavel popisuje v sedmé kapitole listu Římanů, není znovuzrozený. Reformovaní tuto pasáž totiž vždy vykládali jako smutný, ale odpovídající obrázek křesťanského života (zároveň ospravedlněného i hříšného). Ale pod povrchem vřela větší kontroverze: Arminius popíral bezpodmínečné vyvolení a tvrdil, že Bůh své věčné rozhodnutí založil na předzvědění víry a poslušnosti jednotlivců. Tím popřel celý reformovaný systém.

Po jeho smrti však Arminiovi následovníci zašli pod vlivem jeho tvrzení ještě dále. „Remonstranti“, jak se nazývali, předložili pět bodů: vyvolení je podmíněné (tedy určené předvídanou vírou a poslušností), usmíření je univerzální nejen v dostatečnosti, ale i v úmyslu, zkaženost člověka je jen částečná, milosti lze vzdorovat a znovuzrozený člověk může ztratit

své spasení. Arminiáni navíc odmítali reformační přesvědčení, že víra je dar a že ospravedlnění je vyhradně forenzní (právní) realitou. Základem pro to, aby byl někdo Bohem označen za spravedlivého, podle nich byla morální změna v životě věřícího a víra jako taková, tedy lidský skutek. V letech 1618–19 se v Dordrechtu sešel synod, mezinárodní konference reformovaných církví, a odsoudil remonstranty („arminiány“) jako heretické; na tom se shodly reformační církve, i ty nereformované (jako například luteráni).

Arminiáni přišli do anglicky hovořícího světa především v sedmáctém století, a to skrze snahy Williama Lauda, arcibiskupa z Canterbury, biskupa Jeremyho Taylora, a skvělého kazatele Lancelota Andrewese. Přední puritáni, jako byli John Owen, Richard Sibbes a Thomas Godwin, se stavěli proti arminiánství jako proti protestanské formě „papeženství“, kde křesťanská víra zdegenerovala do moralizování, které zaměňovalo zákon za evangelium, a odepíralo Bohu slávu za celé dílo spasení, která Mu právem náležela. Anglický „arminiánský“ prvek se v anglické církvi rozvinul do formy „vysoké církve“, která zdůrazňovala důležitost rituálů a církevní hierarchie, a do moralistického deismu, který byl charakteristický pro kázání osmnáctého století.

Tam, kde se prosadilo arminiánství, následovalo unitářství, které vedlo k uhlazenému liberalismu hlavních denominací současnosti. Tuto tendenci vidíme v Nizozemí, ve východní Evropě, v Anglii a v Nové Anglii. Faktem je, že v osmnáctém století se obecní (arminiánští) baptis-

té Nové Anglie během velmi krátké doby sloučili s unitáři.

Podstatou argumentace není jen to, že jsme se dostali na takzvanou „šikmou plochu“ – jinými slovy, když dovolíme *x*, brzy přijmeme i *y*. Historie jasně svědčí o vztahu mezi arminiánstvím a naturalismem. Na první pohled vidíme, jak posun od poselství, které je zaměřené na Boha a hovoří o lidské hříšnosti a Boží milosti, ke zprávě, která je zaměřená na člověka a hovoří o lidském potenciálu a Boží praktické neschopnosti, vede k sekularizovanějšímu pohledu na svět. Jestliže na tom lidé nejsou až tak špatně, možná, že nepotřebují až tak radikální plán spásy. Možná, že to jediné, co potřebují, je trochu povzbudit, občas nějakou tu inspiraci, a budou zpátky ve hře. Nebo možná potřebují injekci milosti, duchovní antibiotikum, aby v nich bojovalo proti hříšným tužbám. Ale v reformační teologii nepotřebují lidé pomoc. Potřebují vykoupění. Nepotřebují, aby jim někdo jen *ukázal* cestu; potřebují někoho, kdo *bude* jejich cestou z duchovní smrti a temnoty.

Evangelikálové, kteří čelili výzvě arminianismu, tedy bez výjimky označovali arminianství za heretické opuštění křesťanské víry. Nebylo možné popírat úplnou zkaženost, bezpodmínečné vyvolení, ospravedlnění jedině milostí, jedině skrze víru, jedině díky Kristu, a dál se nazývat evangelikálem. Byla řada křesťanů, kteří nebyli evangelikálové, ale být evangelikál znamenalo držet se těchto biblických přesvědčení. Ačkoliv kalvinisté a luteráni se neshodovali na rozsahu Kristovy usmiřující oběti, na neodolatelné milosti a za-

chování svatých, obě tyto větve byly striktně monergistické (z *mono*, „jeden“, a *ergo*, pracující). Věřili tedy, že nás zachránila jedna osoba (Bůh), zatímco arminiáni byli synergisté, takže byli přesvědčení, že Bůh a věřící v otázce získání spasení spolupracují. Právě monergismus je tím, co odlišuje evangelikály od ne-evangelikálů už od reformace.

Jsou arminiáni evangelikálové?

Srdcem reformace bylo: Kdo koho zachraňuje? Je Bůh spasitelem hříšníků? Nebo s Boží pomocí zachraňujeme sami sebe? Římskokatolická církev byla v této otázce zmatená během celého středověku, pak ji ostře rozdělila reformace, až nakonec v polovině šestnáctého století Tridentský koncil rozhodl, že druhá odpověď je lepší. Boží milost je zdrojem, ale lidská spolupráce s touto milostí uvádí Boží spásnou vůli do praxe. Bůh nás tedy ospravedlňuje tak, že nás dělá lepšími lidmi – a to si žádá naši spoluúčasť.

Ortodoxní protestanti tedy nereagovali přehnaně, když arminiánská popření ztožnili s pozicí Tridentu, který vyhlásil, že evangelikálové jsou „anathema“. Když tedy postoje Tridentu chápali jako neortodoxní, bylo by podivné, kdyby to samé odmítli říct o podobném „protestantském“ odklonu od biblické pravdy. Co to tedy znamená pro nás, kteří žijeme čtyři století poté, co arminiánství bylo odsouzeno církvemi Anglie, Skotska, Irska, Německa, Švýcarska, francouzskými protestanty a východoveropskými evangelikály?

Při britském probuzení v osmnáctém století spolu jako blízcí přátelé a spojenci

v evangelizačním díle spolupracovali George Whitefield (kalvinista) a John Wesley (arminián). Nicméně když Wesley začal vyučovat, že ospravedlnění není pouze forenzní (tedy právní prohlášení), ale je závislé na „neustálé“ poslušnosti, kalvinisté, kteří do té doby probuzení a evangelizační úsilí entuziasticky podporovali, začali mít větší a větší starosti. Wesley později napsal mnoho politováníhodných výroků do svého *Protokolu* z metodistické konference, včetně závěru, že jeho vlastní pozice je „jen vlásek daleko“ od „spásy ze skutků“. Wesley se obával skrytého antinomiánství („svobody“ k hříchu) v reformačních naukách, a tak své následovníky vyzýval, ať varují kalvinisty, „aby nevyprazdňovali Boží velebné ustanovení, že bez svatosti nikdo nespasí Pána, svými *ubohými a domýšlivými představami, že jsou svatí v Kristu*. Varujte je, že jestliže zůstanou v nespravedlnosti, Kristova spravedlnost jim nijak neprospěje!“ William Law, oblíbený spisovatel Johna Wesleyho, napsal: „Musíme si uvědomit, že jen Bůh sám ví, jaké nedostatky ve svatosti bude ochotný přijmout; proto nemůžeme mít žádnou jistotu ohledně našeho spasení, ale musíme udělat vše, co můžeme, abychom si ho zasloužili.“ Pokračuje: „Nemáme nic, na co bychom se mohli spolehnout, kromě upřímnosti svých snah a Božího slitování.“ Byl Law evangelikál? Jestliže ano, pak někdo dluží papeži Lvovi omluvu.

Nauka o ospravedlnění – „zároveň ospravedlněný i hříšný“ – je pro lidský rozum skandálem; a Wesley se proslavil svým „čtyřúhelníkem autority“: Písmo, tradice, zkušenost a rozum. To je zvláštní

přístup k zásadě „jedině Písmo“! Vidíme zde podlomení, pokud ne přímo popření, materiálního i formálního principu reformace. Však této doktríně odporuje tolik tradice, zkušenosti a rozumového uvažování... Jeden moderní evangelikální teolog píše: „Můžeme dokonale milovat Boha a můžeme v tomto světě být tak spravedliví, jako byl Kristus...“ a dodává, že Bible „ne nechává žádný prostor pro dobrovolný a vědomý hřích v životě věřícího“. Další dodává „Ale může to tak být – svatý a zároveň hříšník? Přál bych si, aby to tak bylo... *Simul iustus et peccator*? Doufám, že je to pravda! Ale prostě se bojím, že není.“ Tyto náhledy tito autoři předložili v knize, která se zabývá pěti náhledy evangelikálních autorů na posvěcení.

Evangelikální probuzení tedy dovolilo Wesleymu držet se arminianství a zároveň si ponechat označení evangelikál, a to i přesto, že evangelikalismus té doby právě jeho postoje odmítal jako blud středověké církve, kterému se reformace věnovala v první řadě. Wesley nicméně v jednom ze svých nejlepších kázání definoval ospravedlnění ne jako čistě forenzní (právní) prohlášení, které je oddělené od posvěcení, ale jako záchranu před vinou hříchu a „plností všeho hříchu, kdy je Kristus postupně formován v srdci“. Být ospravedlněný znamená, že člověk nehřeší „žádným navyklým hříchem“, „žádným svévolným hříchem“, „žádnou hříšnou tužbou“ ani „vadou, ať ve skutku, slově nebo myšlení... A ačkoliv nemůže říci, že nezhřešil, teď už nehřeší“. Navíc *Protokol* z First Annual Methodist Conference (první výroční konfe-

rence metodistů) potvrzuje, že pokání a skutky musí *předcházet* víře, přičemž skutky znamenají „poslouchat Boha tak moc, jak je jen možné“. „Pokud věřící svévolně zhřeší, ztrácí tím své odpuštění.“ „Jsou skutky nutné k pokračování ve víře? Člověk bezpochyby může ztratit tento Boží dar, ať už skrze nedostatečnou poslušnost či otevřenou svévoli.“

Ospravedlnění lze ztratit pokaždé, když je člověk svévolně neposlušný. Wesley navíc dodává: „Ač v Písmu vidíme, že je nám víra připsána jako spravedlnost, nikdy zde nenalezneme vyjádření, které by říkalo, že Bůh někomu připsuje Kristovu spravedlnost.“ To, že je za naši spravedlnost připsána naše *víra*, ne Kristova aktivní a pasivní poslušnost, je přesně Arminiova doktrína, která z víry dělá skutek, který nám zajišťuje spravedlnost před Bohem. Wesley ví, kdo se proti tomuto učení v evangelikální anglické církvi nejpravděpodobněji bude stavět, a tak se ptá: „Není to snad tak, že jsme se [v minulosti] nevědomky příliš přiklonili ke kalvinismu?“ „Zdá se, že ano,“ odpovídá a pokládá rovnítko mezi kalvinismus a antinomianství. Dnešní wesleyánský teolog John Lawson píše: „Tento rozvážný a umírněný ‚arminianský evangelikalismus‘, který nyní převládá v anglosaském protestanství, je pravděpodobně nejtrvalejším, nejhodnotnějším a nejdůležitějším přispěním metodického hnutí k teologickému chápání celé církve.“ Wesleyáni sice trvají na tom, že souhlasí s ospravedlněním jedině skrze víru, ale definují ho stejnými morálními termíny, které evangelikálové už od reformace odmítají.

Lawson sám definuje ospravedlnění jako „první a nejdůležitější fázi v obnoveném způsobu života člověka, jehož mysl, srdce, vůle a skutky se obrátily k lepšímu“. Tomáš Akvinský by tuto definici mohl jen stěží vylepšit.

Současní teologové jako dr. Clark Pinnock trvají na tom, že jim náleží označení „evangelikál“, zatímco se dostávají dokonce i daleko za hranice arminianismu, k popření klasického teismu. Tito lidé mohou trvat i na tom, že pouze přispívají k průběžnému vývoji a zlepšování nauky, ale ve skutečnosti jen znovuobjevují staré hereze. Tak jako Arminius vzkřísil semipelagiánství, dr. Pinnock pouze šíří otevřené pelagiánství a sociánství, které posiluje nejnovějším akademickým úletem – procesovým teismem.

Dr. Pinnock poznamenává, že jakmile se stal arminianem, „brzy... si uvědomil, že se něco bude muset změnit na obecně přijímané nauce o Bohu.“ Bůh již není nesvázaný časem, neměnný či vševědoucí. Koneckonců „ještě neuskutečněná rozhodnutí zatím nikde neexistují, a tak je nemůže znát ani Bůh sám“. Pinnock také popírá dědičný hřích a přiznává, že v tomto bodě se stejně jako v dalších dostává i mimo hranice arminianství. A co je další kostkou domina? „Bylo jasné, že jsem musel omezit přesnost, s jakou chápu zástupnou obět [Krista na kříži].“ Je třeba říct, že jestliže takoví autoři mohou být i nadále považováni za evangelikální vůdce (dr. Pinnock je stále ještě uznávaným členem Evangelical Theological Society, Evangelikální teologické společnosti), je na nás, na dědicích protestantské refor-

mace, abychom se omluvili římskokatolické církvi, že jsme se oddělili kvůli tak nepodstatným otázkám. Vrozený hřích, zástupná obět, ospravedlnění, věčný soud a klasický teismus (doktrína o Bohu), to vše musí zmizet, alespoň podle dr. Pinnocka a jeho týmu autorů v *A Case for Arminianism (Obhajoba arminianismu, Zondervan, 1989)*. Dr. Pinnock uzavírá: „Nemyslím si, že když zjistíme, že se neshodujeme s některými starými, ortodoxními interpretacemi, měli bychom si připadat, jako že jsme ztratili něco, co má absolutní hodnotu.“

Podle mého pochopení je hlavním problémem toto: začali jsme používat slovo „evangelikál“ jako přídavné jméno. Jelikož středověké použití tohoto slova bylo nejednoznačné a označovalo obecný postoj pokory, zápalu a zbožnosti, často se stává, že i dnes jeho použití spadá právě do této kategorie. Evangelikál je někdo, kdo „miluje Ježíše“, kdo „získává duše“, kdo je „příjemného ducha“. Ken Myers poznamenává, že evangelikálové již nevěří v *ortodoxii*, ale v *ortopatos* – jde jim o správné pocity, ne o správné myšlení a uctívání. Jeden křesťanský nakladatel vydal knihu františkánského „evangelikála“, která se nazývá *Evangelical Catholics* (Evangelikální katolíci). Karl Barth, velký neo-ortodoxní teolog, bývá mnohými v konzervativních protestantských kruzích považován za evangelikálního a reformovaného, i když reinterpretoval celé evangelikální sdělení až k nepoznání. A znovu, Barth může čistě teoreticky mít biblický náhled. Nevěřím, že to tak je, a právě to je má přední námitka proti

neo-ortodoxii. Ale jelikož Písmo je pro nás rozhodující zkouškou pravdy, nemohu barthiánství plně odmítnout jen kvůli tomu, že se neshoduje s krédy a vyznáními víry. I tak však můžeme říct, že Barth není evangelikál v historickém, klasičtém významu tohoto slova. To samé platí pro „evangelikální římské katolíky“, kteří odmítají dostatečnost Písma, ospravedlnění jedině milostí jedině skrze víru, a tak dále. Jestliže „evangelikál“ dnes ještě vůbec znamená něco konkrétního, je zásadní, abychom takto rozlišovali.

Také je velmi důležité uvědomit si, že se tu nejedná o otázku slepého fanatismu a bigotnosti či denominační pýchy. V nebi uvidíme i neevangelikály. Když se ohlédnou na názory, které jsem dříve zastával, přinejmenším mě to vede ke střízlivosti a připomíná mi to, že je dost dobře možné, že je přede mnou ještě kus cesty. I když pro spasení je třeba věřit některým základním pravdám, nejsme spasení tím, že známe dostatek doktrín. V ráji budou bezpochyby i římsští katolíci, arminiáni a další, kteří byli spasení Boží milostí, i když, stejně jako já, nechápali a neoceňovali Boží milost tak, jak měli. Nicméně máme-li stále používat výraz „evangelikál“ jako podstatné jméno, které definuje skupinu křesťanů, kteří se drží konkrétních přesvědčení, je nejvyšší čas, abychom si tyhle věci vyjasnili. Evangelikál nemůže být arminián o nic víc, než nakolik evangelikál může být římský katolík. Řím popřel základní prvky evangelikalismu na Tridentském koncilu, remonstranti je popřeli v roce 1610, John Wesley je v osm-

náctém století špatně pochopil a zpochybňoval a dnešní „evangelikalismus“ je buď popírá, nebo ignoruje.

Závěrem je třeba říct, že evangelikální hnutí čelí těžkému rozhodnutí: buď získá zpět význam slova „evangelikální“, nebo se ho zřekne. Ať se zatoulání „evangelikálové“, kteří odmítají velké pravdy evangelikální (a tedy i obecně křesťanské) víry, s odvahou postaví za svá přesvědčení a vedou exodus pryč z evangelikalismu. Ale je vrchol arogance a nečestnosti, když se člověk snaží prezentovat se jako někdo, kým zcela jasně není.

Mým záměrem nebylo a není papežsky kázat o tom, co je třeba udělat s konkrétními jednotlivci, ale poukázat na vážnou krizi, které evangelikálové jako hnutí čelí. Dnešní situace je taková, jako by evangelikální vůdci prohlásili hnutí za „zónu bez konzistence“, za ostrov, na kterém neplatí zákon nonkontradikce. Časopis *Christianity Today* nedávno (27. dubna 1992) uveřejnil článek, který nabízel „třetí cestu“, alternativu ke kalvinismu a arminiánství, jako „semínka biblické střední cesty“, jako kdyby Bible vyučovala něco mezi náhledem, že Bůh je ten jediný, kdo zachraňuje, a tvrzením, že s Bohem na našem spasení spolupracujeme. Ale hlavní výhodou takové pozice není, že by snad vysvětlovala biblické učení, ale že „vytyčuje společnou půdu – občas k překvapení všech stran – a vyznačuje bezpečnou a neutrální oblast, která je dostatečně velká pro to, aby v ní mohly stát obě skupiny a mohly tak společně růst v poznání našeho Pána Ježíše Krista. Po 450 letech neustálé kon-

troverze se, jak věříme, nejedná o žádný malý krok.“ Koneckonců, „poznávacím znamením křesťana není logika, ale láska“ (s. 32–33). Evangelium je to nejcennější, co církev má, protože „je to moc Boží ke spasení“ (Ř 1,16). A diskuze o tom, co je jeho obsahem, pravděpodobně nezmizí, budou-li překypovat popleteností, kterou k nim my evangelikálové v těchto dnech silně přispíváme.

Dnes může někdo být evangelikál – což historicky znamenalo držet se učení o naprosté zkaženosti, bezpodmíněném vyvolení a ospravedlnění milostí jediné skrze samotnou víru, a dostatečnosti Písma – a zároveň arminián, který popírá nebo překrucuje právě toto velmi evangelikální sdělení. Dnešní křesťané si, obecně řečeno, vybrali být ve většině evangelikálních přesvědčení agnostičtí. Před několika generacemi by se obrana doktríny o ospravedlnění považovala za obranu

evangelikalismu jako takového. Když však tuto doktrínu popisují dnes, často slyším: „To je příšerně kalvinistické.“ (Ti, kdo to říkají, se zatím zjevně nesetkali s mnoha luterány!) To, co se považovalo za všeobecně evangelikální, mnozí dnes považují za přísně reformované. Tento vývoj dobře zdokumentoval sociolog James Davison Hunter z Virginské univerzity ve svém dokumentu *Evangelicalism: The Coming Generation* (Evangelikalismus: Přicházející generace). Právě takovýto druh nezodpovědného myšlení splachuje a odnáší evangelikalismus do moře zmatečnosti, rozdělenosti a bezvýznamnosti.

Pojďme s láskou konfrontovat naše bratry a sestry v duchu smělosti a pokory. Pojďme se společně s nimi těsněji přimknout k „víře, která byla jednou provždy svěřena svatým“ (Ju 3).

*Z časopisu Modern Reformation No. 1
přeložil Jan Prorok.*

STAČIL KŘÍŽ PRO VŠECHNY?

Jim Ellis

Ti, kdo obecně přijímají doktrínu částečného či omezeného smíření, ji často vysvětlují následující frází: „Zástupná oběť smíření je dostatečná pro všechny, ale účinná jen pro vyvolené.“ S tímto tvrzením se lze dokonce setkat i u některých nejuznávanějších teologů, jako jsou Hodge, Shedd, Buswell a jiní. I když žádný kalvinista nepopře vnitřní potenciál Kristovy smrti zachránit všechny lidi, bylo-li by to součástí Božího plánu a úmyslu, pokládám užívání takové fráze za problematické. Věřit v nekonečný

vnitřní potenciál Kristovy smrti není totéž jako prohlásit: „Jeho smrt je dostatečná pro všechny lidi a účinná jen pro vyvolené.“ Zdá se, že druhá část této fráze připisuje Kristu úmysl nebo záměr zemřít na místě všech lidí a všem poskytnout možnost využívat výdobytky jeho smrti, jako je vykoupení či usmíření. Avšak tento závěr se neshoduje s biblickým pohledem na vykoupení ani s kalvinistickým chápáním omezeného smíření. Mým záměrem je poukázat na to, že tato fráze pozbývá významu a vhodně nevystihuje povahu

vykoupení. V konečném důsledku nerozlišuje konkrétní zástupnou oběť smíření od obecné či univerzální zástupné oběti smíření.

Proč se v diskuzi o vykoupení používá výraz „dostatečné pro všechny“?

Podíváme se na některé důvody, které pravděpodobně vedly k tomu, že se uvedený výraz obecně ujal v diskuzích na toto téma. Zdá se, že se uživatelé této fráze především snaží zjemnit dopad doktríny omezeného smíření na přirozenou mysl posluchačů, protože to skutečně není jednoduchá záležitost k pochopení. Většina lidí nežádá teologické pojednání, chce jen jednoduchou odpověď (a prosím, ať není delší než 3 minuty). Proto říkáme: „Jeho smrt byla dostatečná pro všechny, ale účinná pouze pro vyvolené.“ To se možná snadno pamatuje, ale v zájmu stručnosti byla obětována přesnost a celistvost. Člověk užívající tuto frázi předjímá námitky vůči doktríně a místo toho, aby poskytl skutečnou odpověď, předstírá, že tyto námitky rozptyluje vyhlášením univerzální aplikace vykoupení. Tím však jen potenciální námitky potlačuje a často za sebou nechává nespokojeného tazatele, který se škrábe na hlavě a přemýšlí, jak tomu má vůbec rozumět.

I přesto že tento výrok používají dobří kovaní kalvinisté, kteří nemají v úmyslu se vyhnout doktríně omezeného vykoupení, to z něho ještě nedělá platnou nebo vhodnou frázi. Zdá se, že se tento výrok používá z několika skrytých důvodů. Věřím, že mezi ně patří následující:

- Strach, že by Bůh mohl být obviněn z nespravedlnosti, kdyby vykoupení nebylo tak nějak pro všechny.
- Univerzální aspekt vykoupení je považován za nezbytný, aby mohlo být všem lidem nabízeno evangelium v celé své plnosti.
- Vykoupení musí být poněkud přizpůsobeno i pro nevyvolené, aby bylo možné jejich nevíru prohlásit za neomluvitelnou.
- Protože Kristus je ve své osobě božský a nekonečný, platí to i pro jeho dílo na kříži, proto jeho smrt je dostatečná pro všechny.

Když to všechno zvážíme dohromady, dopracujeme se k jistému pocitu logického opodstatnění výroku „dostatečné pro všechny“. Rád bych ale prokázal, že pokud budeme uvažovat nad každým bodem zvlášť, dojdeme k závěru, že jde o důvody buď neplatné, nebo se na ně a obavu v nich obsaženou může odpovědět jiným způsobem. Pojďme se na tyto body podívat jednotlivě.

Za prvé, obava, že by Bůh mohl být obviněn z nespravedlnosti, kdyby vykoupení nebylo zajištěno tak nějak pro všechny. Odpověď: Na milost zahrnující jen některé, a ne všechny, nelze nahlížet jako na nespravedlnost. Jak prohlásil R. C. Sproul, všechny potenciální Boží skutky by mohly spadat do dvou kategorií: spravedlivé a mimo-spravedlnost. Pod mimo-spravedlností však máme podkategorie – nespravedlnost a milost. Milost není spravedlnost, ale zcela jistě to není nespravedlnost. Boha nelze obvinít z nespravedlnosti. Zdá se, že pře-

mýslíme následovně: Pokud Bůh nejedná s každým stejně a neposkytuje všem stejnou milost, je nespravedlivý. To je prostě špatné uvažování a dobrý příklad vlivu „pádu“ na schopnost člověka přemýšlet jasně. Tento důvod nenachází opodstatnění v Písmu ani v logice.

Za druhé, univerzální aspekt vykoupení je považován za nezbytný, aby mohlo být evangelium plně nabízeno všem lidem. Odpověď: Pravda evangelia má být vyhlášována všem lidem. Například: Všichni lidé jsou pro svůj hřích odsouzeni a určeni pro peklo. Není jiného úniku než víra v Krista. Boží milostí je všem, kteří v něho věří, odpuštěno a budou zachráněni. Věřte v Pána Ježíše Krista a budete zachráněni! Tato pravda není závislá na univerzálním aspektu nebo všeobecném úmyslu vykoupení. Ve skutečnosti rozsah vykoupení a jeho dostatečnost nebo účinnost nemá žádný přímý vliv na poselství evangelia.

Podle J. I. Packera, „Kázat evangelium neznamená říkat lidem, že Bůh zaměruje svou lásku na každého z nich a že Kristus zemřel, aby každého z nich zachránil. Vědomí, že jsem objektem Boží věčné lásky a Kristovy vykupitelské smrti je součástí ujištění jednotlivce... a je třeba vyvozovat jej ze skutečnosti, že člověk uvěřil, ne navrhopvat jej jako důvod, proč by měl člověk věřit.“

Nebo jak řekl John Owen:

„Nikdo není ani jednou evangeliem povoláván, aby se pídil po Božím účelu a úmyslu ohledně konkrétního cíle Kristovy smrti, každému se dostává plného ujištění, že jeho smrt

bude prospěšná těm, kdo v něho věří a poslouchají ho.“

Úkolem kazatele je vysvětlit, proč člověk potřebuje Krista, jeho dostatečnost k záchráně a jeho nabídku sebe samého, jako Spasitele, všem, kdo se k němu opravdově obrátí. Pokud zvěstujete poselství evangelia, které si nárokuje všeobecné zaopatření ve vykoupení, pak nezvěstujete evangelium Písma.

Za třetí, vykoupení musí být nějakým způsobem přizpůsobeno i pro nevyvolené, aby bylo možné jejich nevíru prohlásit za neomluvitelnou. Odpověď: I kdyby Kristovo vykoupení nezahrnovalo ani jednoho člověka, nebyla by to stále naše vina, že hyneme? Copak by nás to i tak nenutilo říkat, že nemáme výmluvu? Proč si musíme myslet, že když je zajištěno vykoupení, pak lidé nemají výmluvu? Apoštol Pavel nikdy nehovoří o tom, že by vykoupení činilo lidi neomluvitelnými nebo že by na jeho základě byli odsouzeni! Vykoupení neslouží k tomu, aby lidé neměli výmluvu, ale k tomu, aby zachránilo některé z těch, kdo již bez výmluvy před Bohem stojí. Vykoupení vztahující se na určené jednotlivce nepotřebuje omluvu o nic víc, než tatáž povaha účinného povolání nebo nepodmíněného vyvolení. Umíte si představit, že bychom stejnou frází používali u těchto doktrín: Účinné povolání je dostatečné pro všechny, ale účinné jen pro vyvolené. Nebo: Boží nepodmíněné vyvolení je dostatečné pro všechny, ale účinné jen pro vyvolené. Z toho, myslím, zřetelněji vyplývá nesmyslnost takového výroku.

Za čtvrté, protože Kristus je ve své osobě božský a nekonečný, platí to i pro jeho dílo na kříži, a proto je jeho smrt dostatečná pro všechny. Odpověď: Je nelogické přesunout se od božství oběti k dostatečnosti pro každou osobu. Takový závěr předpokládá, že Božství nemůže vykonat nic, co se dá spočítat. Když Ježíš nasýtil pět tisíc, rozmnožení chleba bylo projevem Boží moci. Nebyly však rozmnoženy všechny bochníky na světě, jen ty určené pěti tisícům, které bral do ruky a žehnal je. Opět, vzkříšení Lazara z hrobu bylo projevem Boží moci (tudíž neomezeným). Byl však omezen na Lazara. Prohlásit, že vzkříšení Lazara bylo dostatečné pro všechny, ale účinné jen pro Lazara, dává jen malý smysl, pokud vůbec nějaký. Je zjevné, že Kristus měl moc vzkřísit, kohokoliv si vybral. Skutečností je, že si zvolil vzkřísit jen Lazara, a proto se jeho božský skutek omezil jen na něj.

Ještě si něco řekněme k tomuto bodu – Kristova přirozenost tím, že je božská, a proto neomezená, nezvyšuje intenzitu nebo množství toho, co na něho bylo vloženo na kříži. Jeho přirozenost mu umožňuje snést cokoliv. Naše hříchy nejsou neomezené a my také nejsme neomezení, to Kristus je nekonečný. Kristus nesl trest za hříchy konečného počtu lidí. Jeho božská přirozenost zajistila, aby úspěšně snesl věčný hněv právě kvůli těmto hříchům, nehledě na jejich velikost nebo množství. Jeho vykoupení je dostatečné pro všechny, kterým bylo určeno. Stačí pro všechny, jejichž hříchy na něho byly vloženy, nezáleží na jejich množství. Otázkou je, byl Kristus skuteč-

ným zástupcem všech a nesl potrestání za všechny, nebo jen za některé? Doktrína omezeného vykoupení říká, že za některé, tedy vyvolené, jinak by byli spaseni všichni. Prohlášení, že jeho smrt byla dostatečná pro všechny, nebo že jeho vykoupení bylo dostatečné pro všechny, má zcela jistě jiný význam.

I kdyby naší motivací bylo pomoci někomu pochopit konkrétní pravdu ohledně doktríny vykoupení, nemyslím si, že užívat takového jazyka je v pořádku. Pokud výše uvedené důvody k používání tohoto výroku nejsou platné, což jsem se pokusil ukázat, potom fráze „dostatečné pro všechny“ je nevhodná, protože může zapříčinit mylné porozumění. Pokud používáme teologicky nepřesný jazyk, což platí pro tento případ, brzy zjistíme, že se zabýváme mylnými teologickými myšlenkami, abychom vysvětlili svá pochybná tvrzení. V tomto případě se můžeme ptát, jak někdo vysvětlí racionální rozdíl mezi vykoupením, které je „dostatečné“ pro všechny lidi, a tím, které je „účinné“ pro ty, kdo jsou spaseni?

Jaké omyly se skrývají v „dostatečnosti pro všechny“?

Jeden omyl tohoto výroku tkví v jeho nedostatečně přesném rozlišení mezi vykoupením a účinným povoláním. Obhajobou názoru, že Kristova smrt byla dostatečná pro všechny, ale účinná jen pro vyvolené, vyvoláme tendenci definovat rozsah vykoupení s ohledem na osobní aplikaci prostřednictvím Ducha svatého.

Příklad můžeme najít v díle W. G. T. Shedda, předního kalvinistického teologa

19. století, který zastává vykoupení „dostatečné pro všechny“. Shedd ve své rozpravě o rozsahu vykoupení rozlišuje mezi pasivním a aktivním významem. „Pasivně,“ tvrdí, „je rozsah vykoupení neomezený.“ Aktivně, což, jak říká, naznačuje akt rozšíření, je omezené. Shedd pokračuje:

„Rozsah vykoupení v tomto smyslu [aktivním] znamená jeho osobní aplikaci na jednotlivce skrze Ducha svatého. Nyní je rozsah záměrem. Otázka: Jaký je rozsah vykoupení? nyní znamená: Na koho se vykoupení účinně vztahuje?“

Toto v základě ztotožňuje doktrínu účinného povolání s vykoupěním! Odstraňuje to všechnu účinnost samotného vykoupění a činí Kristovo dílo na kříži pouze provizorním! Pokud zemřel dostatečně za všechny a jediná zvláštnost je v osobní aplikaci Duchem, potom nechápu, jak to člověk může rozlišit od univerzálního vykoupění arminianů, kteří tvrdí, že Kristus zemřel za všechny lidi, přičemž výhody z toho plynou jen těm, kdo věří. Rozdíl mezi těmi dvěma neleží ve vykoupění, ale v účinném povolání Duchem.

Sheddův problémem je, že se rozhodl prohlásit: „Kristova smrt je dostatečná pro všechny.“ Nyní se musí pokusit vysvětlit, co tím myslí. I když jeho konkrétní uvažování může být unikátní, jeho základní řešení ne. Aby našel nějaký důležitý rozdíl mezi dostatečností a účinností, obrací se na působení Ducha při aplikaci. To je typický problém názoru „dostatečnosti“, a řešení je v tomto případě chybné.

V jiném pokusu o vysvětlení toho, jak může být Kristova smrt dostatečná pro

všechny, se Alexander Hodge chopil odlišného přístupu. Prohlašuje, že vykoupění objektivně „odstranilo právní překážky z cesty všem lidem.“ Toto vysvětlení se stalo docela oblíbeným, ale není bezproblémové.

Pokud veškeré právní překážky ke spasení člověka byly odstraněny, co mu tedy brání v tom, aby byl spasen? Říkáte, že jeho nevíra? Logicky nevíra je tedy jediný důvod, pro který jsou lidé odsouzeni. Není však nevíra hříchem, za který Kristus vytrpěl právem vyžadovaný trest? Jistě, neboť i vyvolení se kdysi provinili nevírou. Říkáme tedy, že vytrvalá nevíra spadá do odlišné kategorie, jak tvrdí někteří? Co tedy člověk, který nikdy neměl možnost odmítnout? Pokud byly veškeré právní překážky k jeho spáse odstraněny, a on nikdy neslyšel o Ježíši, pak jistě není žádný spravedlivý důvod, proč by měl být odsouzen. Je tedy spasen? Pokud ano, bude lepší, když nikomu nebudu zvěstovat evangelium. Pokud ne, za co je odsouzen? Uspokojivou odpověď jsem ještě nedostal.

Navíc, pokud je každá právní překážka pro všechny lidi odstraněna, pak není žádný důvod pro to, aby se Bůh ještě na někoho hněval. Odstranit právní překážky znamená uspokojit Boží spravedlnost a jeho hněv. Proč tedy Písmo dále vyučuje něco jiného? *Pro takové věci přichází Boží hněv* (Ko 3,6). A opět: *...neboť pro tyto věci přichází Boží hněv na syny neposlušnosti* (Ef 5,6 ČSP). Odpověď je, že právní překážky nebyly odstraněny pro všechny lidi, ale pro vyvolené, pro všechny ty, za které Kristus zemřel, aby

bylo zjevné, že je spravedlivý a ospravedlňuje toho, kdo žije z víry v Ježíše (Ř 3,26). Boží hněv a Boží spravedlnost jsou uspokojeny pro ty, jejichž se Kristus stal zástupcem, a to nejsou všichni lidé, ale jeho milostí alespoň někteří.

Že Kristus byl ve své osobě a svou smrtí zcela schopen dosáhnout usmíření za všechny hříchy všech lidí, je nad veškerou pochybnost. Avšak prohlášení, že vlastní vykoupení bylo dostatečné pro všechny lidi, je třeba zpochybnit. Prezentovat vykoupení jako dostatečné pro všechny zabraňuje pochopit jeho povahu, jakožto skutečné uspokojení a skutečné zastoupení v trestu. To lze spatřit v mnoha současných úpravách vykoupení, kdy dochází k pokusům vyložit Kristovu smrt v malém nebo žádném spojení s Božím zákonem, spravedlností nebo svatým hněvem. Ve skutečnosti mnozí zcela odmítli myšlenku konkrétního trestu v zastoupení jako zastaralou nebo nemorální či obojí. Také, „odstranit nezbytné spojení mezi vykoupením a uspokojením božské spravedlnosti zbavuje Kristovu smrt celé její morální vznešenosti a redukuje ji na úžasné dílo romantické extravagance.“

Proto, pokud my, jako kalvinisté, směle trváme na aspektech vykoupení – zástupném a právně trestním, musíme se bránit aplikaci této myšlenky na všechny lidi bez výjimky prohlášením, že je dostatečná pro všechny. Jak Tom Nettles prohlásil, činíme-li to, odsunujeme tím vykoupení do neúčinného stavu a náš názor nezbytně obsahuje prvky ne-zástupnosti.

Závěrečné poznámky

Prohlásit, že Kristova smrt na kříži zajistila vykoupení dostatečné pro všechny, je jako tvrdit, že on usmířil hříchy všech lidí, což je v základě myšlenka univerzálního vykoupení. Tato mylná představa nás nutí k tomu, že spolu s těmi, kdo zastávají univerzální vykoupení, říkáme opak toho, co máme na mysli.

William Cunningham (1805–1861) nám zprostředkovává vhled do potenciálního nepochopení reformovaného postoje, který nás volá k opatrnosti při používání fráze „dostatečné pro všechny, účinné pro vyvolené“.

Toto rozlišení obecně využívali akademikové a často se na něj při této debatě odvolávali, což by se slušelo vysvětlit. Byli zvyklí říkat, že Kristus zemřel za všechny lidi dostatečně a účinně za vyvolené – *sufficientur pro omnibus, efficaciter pro electis*. Někteří ortodoxní teologové, sám Kalvín mezi nimi, kteří psali předtím, než se rozsah vykoupení stal předmětem komplikované debaty, připouštěli, že tento akademický postoj by mohl být pravdivý. Když však kvůli sporu byl celý diskutovaný problém vnesen na světlo, ortodoxní teologové obecně odmítli přijmout uvedený způsob formulace, protože zdánlivě připisuje Kristu záměr nebo úmysl zemřít na místě všech, a přinést tak všem výhody plynoucí z jeho smrti, jako je vykoupení nebo usmíření. Učenci nezavrhlí výrok proto, že by měli pochybnosti nebo popírali vlastní potenciál Kristovy smrti k záchraně všech lidí, ale protože výrok – ať už to byl původní úmysl, či ne – byl formulován, jakoby

navrhoval myšlenku, že Kristovou touhou a úmyslem bylo, aby svou smrtí poskytl všem lidem podíl na zvláštních účincích vylití jeho krve. Kalvinisté nemají námitky proti používání výroku, že Kristova smrt – v objektivním pohledu, mimo jeho záměr a plán – byla dostatečná pro všechny a účinná pro vyvolené, protože tento výrok ve své první části jen

prohlašuje svou neomezenou vnitřní dostatečnost, s čímž lze souhlasit; původní akademická podoba výroku – totiž, že zemřel dostatečně za všechny – však může vést k pochopení, že když zemřel, bylo Jeho úmyslem, aby všichni získali nějakou záchranu a měli trvalý přínos z jeho smrti.

Přeložila Julie Petrecká

DOKONALE VÍTĚZÍME!

Jan Suchý

◆ *... neboť kdo se narodil z Boha, přemáhá svět. A to vítězství, které přemohlo svět, je naše víra. Kdo jiný přemáhá svět, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží? (1J 5,4–5)*

Ježíš je Kristus

Apoštol Jan začíná tento oddíl svého dopisu ujištěním směřovaným ke všem čtenářům, ke všem Božím dětem, které věří, že Ježíš z Nazareta, o kterém svědčí Písma Starého i Nového zákona, je Spasitel. On je ten, kdo zachraňuje člověka od toho nejhoršího, co ho může potkat. Nejedná se ani o nemoc, ač může být dlouhá a bolestivá, ani o bolest duše nad ztrátou nejbližších, ani o bídu, pronásledování či utrpení. Ježíš Kristus je Spasitel, zachránce, který zachraňuje člověka od hrůzy hněvu Boha Stvořitele a Pána stvoření, Soudce spravedlivého, který zachraňuje od trvalého, nikdy nekončícího oddělení odsouzeného člověka od veškeré Boží lásky a obecné milosti.

A přesně ve chvíli, kdy se vám Kristus stane Zachránцем, právě v té chvíli, kdy

mu začnete důvěřovat, že zachraňuje právě vás od Božího hněvu, tehdy bude jeho zachraňující, spasitelná, milost s vámi také v nemoci, v trápeních duše, v pronásledování i v utrpení.

◆ *Každý, kdo věří, že Ježíš je Kristus, je zrozen z Boha. (1J 5,1)*

Nyní se kruh uzavírá. Čím apoštol Jan oddíl začíná: totiž, kdo složil naději v Krista, je zrozen z Boha, tím oddíl opět ukončuje v 5. verši:

◆ *Kdo jiný přemáhá svět, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží? (1J 5,5)*

Jan stále mluví k těm a o těch, kteří věří v Krista – ti se narodili z Boha, a proto přemáhají svět. Naše doba, stejně jako doby minulé, má své hrdiny. Kolikrát jsme již slyšeli, že někomu celý svět ležel u nohou? O Petru Čechovi, slavném fotbalistovi, se v novinách píše, že celá Anglie mu leží u nohou. Dokud bude při síle a zdravý, bude to tak. Přejde však čas, kdy jeho slavná éra bude už jen vzpomínkou.

O slavné herečce válečných let minulého století, Lídě Baarové, napsaly noviny stejný titulek – svět jí ležel u nohou.

Na sklonku jejího života jí však ležela u nohou už jen krabice od bot se zažloutlými fotografiemi – vzpomínkami na minulost.

I v Božím slově čteme o lidech, kterým ležel svět u nohou – král Nebúkadnesar byl jedním z nich. Vládl světové velmoci, lidé ho poslouchali na slovo, vše, co chtěl, dostal. Svět mu ležel u nohou, ale i on nakonec zemřel.

Mnohým postavám lidských dějin svět ležel u nohou – měly jeho obdiv a potlesk, měly úctu lidí i jejich závist. Kdo však věří, že Ježíš je jeho Spasitel, ten dobývá svět jiným způsobem.

I. Kristus zvítězil

◆ *... neboť kdo se narodil z Boha, přemáhá svět. A to vítězství, které přemohlo svět, je naše víra. Kdo jiný přemáhá svět, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží? (1J 5,4–5)*

Ve verších 4 a 5 se celkem čtyřikrát objevuje slovo „přemáhá“ nebo slovo „vítězství“. V řečtině, jazyce Janova listu, se používá jediný výraz, a to slovo „niké“. Tento výraz dobře známe, třeba jako značku sportovní obuvi – Nike (Najky). Užívají ji sportovci, ale je také velmi módní, a tudíž populární mezi mládeží. Slovo „niké“ znamená vítězství, „nikao“ potom „vítězit“. Takže boty značky Niké (tzv. Najky) by vás měly dovést k vítězství.

Staří Řekové neužívali slovo „niké“ jako značku sportovní obuvi, ale Niké byla v řecké mytologii bohyně – bohyně vítězství. Bohyně Niké byla uctívána, protože přinesla řeckým mytologickým bohům vítězství nad Titány. Ve starověkém umě-

ní bývají takzvaní bohové Zeus a Athéna zobrazováni s malou soškou Niké v dlani – v řecké mytologii je Niké symbol vítězství. Odtud tedy význam slova „niké“. Náš Pán užil výraz „niké“, když povzbuzoval učedníky:

◆ *To jsem vám pověděl, abyste našli ve mně pokoj. Ve světě máte soužení. Ale vzchopte se, já jsem přemohl svět. (J 16,33)*

Ježíš přemohl svět. On zvítězil, přemohl, zdolal, porazil – to je význam slova „přemohl“. A co porazil? Svět – tedy v tomto smyslu protiklad všeho, co uctívá Boha – tedy všechno, co se staví Bohu na odpor.

Pán Ježíš přišel na velikonoční svátky do Jeruzaléma, neboť přišla jeho hodina. Večeral se svými učedníky v horní místnosti, byl čtvrtek večer. Dodával jim odvahy a mluvil o věcech, které musí přijít. Proto přišel do Jeruzaléma, proto přišel na svět, proto se stal člověkem, aby se naplnilo, co bylo řečeno ústy proroků. A nyní přichází hodina, kdy Ježíš dobrovolně vydá svůj život do rukou hříšníků. Zloba lidí zasáhne Ježíše naplno – taková zloba, která si nejen přeje smrt člověka, ale udělá vše proto, aby ten člověk zemřel. Aby už tu nebyl a nekomplikoval jim život.

MŮJ život, který si chci žít, jak JÁ chci a ne jak chce někdo jiný, i kdyby to byl třeba sám Bůh. To je smýšlení člověka – svévolníka.

Nyní přichází hodina, kdy Ježíš vydává dokonce svůj život dobrovolně do rukou hříšníků, aby na něj byl vylit spravedlivý Boží hněv vůči hříchu. Zemřel, byl pohřben, avšak třetího dne vstal slavně z hrobu. On přemohl svět! Přemohl hřích,

který přináší smrt, přemohl smrt, která ho měla držet po celou věčnost v hrsti, daleko od Boží slávy tam, kde budou všichni neobmytí hříšníci. A přemohl ďábla, který přivedl do světa pokušení, jež počalo a porodilo hřích (Jk 1,15). Vzchopte se! Kristus přemohl svět!

Ano, už jsme si řekli, že Ježíš zvítězil nad vším, co se v marné pýše zvedá proti Bohu, to je ten svět, který přemohl. Co sem patří?

Pán Ježíš přemohl smrt

Slavná Pavlova kapitola z 1. listu do Korintu, ve které předkládá korintským křesťanům nádheru a slávu evangelia, mluví o konečném Kristově vítězství nad smrtí.

- ◆ *Odevzdal jsem vám především, co jsem sám přijal, že Kristus zemřel za naše hříchy podle Písem a byl pohřben; byl vzkříšen třetího dne podle Písem. (1K 15,3–4)*
- ◆ *První vstal Kristus, potom při Kristově příchodu vstanou ti, kdo jsou jeho. Tu nastane konec, až Kristus zruší vládu všech mocností a sil a odevzdá království Bohu a Otcí. Musí totiž kralovat, dokud Bůh nepodmaní všechny nepřátele pod jeho nohy'. Jako poslední nepřítel bude přemožena smrt. (1K 15,23–26)*

Už je to jisté! Smrt je poražena. Právě ono Kristovo zmrtnýchvstání garantuje konečné vítězství nad smrtí, protože zbrání smrti je hřích!

- ◆ *Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň? ... Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil! (1K 15,54–55)*

Pán zvítězil nad smrtí. Již na něj neměla právo. On hřichu neučinil a tak jej smrt nemohla déle zadržovat. Ježíš žije!

Pán Ježíš přemohl hřích

Hřích vlád nad lidmi od Adama. Vládl nad našimi předky, našimi rodiči, vlád nad námi. Ale Ježíš Kristus přišel, aby jeho vládu zrušil a nastolil jinou vládu – vládu svobody Božích dětí. On zlámal pouta hřichu, abychom už hřichu neotročili.

- ◆ *Avšak nyní, když jste byli osvobozeni od hřichu a stali se služebníky Božími, máte z toho užitek, totiž posvěcení, a čeká vás život věčný. Mzdou hřichu je smrt, ale darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu. (Ř 6,22–23)*

Pán Ježíš přemohl ďábla

Ten, který vládne tomuto světu, žijícímu ve vzpouře proti Bohu, byl poražen. My všichni jsme žili pod jeho vládou a mocí. Ďábel v nás působil, dokud jsme vzdorovali Bohu a žili podle běhu tohoto světa, jakoby Bůh nebyl (Ef 2,1–2).

- ◆ *Když jste ještě byli mrtvi ve svých vinách a duchovně neobřezáni, probudil nás k životu spolu s ním a všechny viny nám odpustil. Vymazal dlužní úpis, jehož ustanovení svědčila proti nám, a zcela jej zrušil tím, že jej přibil na kříž. Tak odzbrojil a veřejně odhalil každou mocnost i sílu a slavil nad nimi vítězství. (Ko 2,13–15)*

Ďábel vládne skrze pokušení, hřích a smrt nad lidmi. Ať se to někomu líbí, nebo ne, je to tak. Tvrdí to Boží Slovo, které je pravdivé, protože pochází od vševědoucího Boha. To, čemu ve své duchovní zaslepenosti otroci ďábla nerozumí, Bůh ve svém slově zjevuje jako holý fakt.

Moderní člověk si je jistý svou nezávislostí. Duchovní slepotu popisuje Boží Slovo následovně:

◆ *Vždyť říkáš: Jsem bohat, mám všechno a nic už nepotřebuji! A nevíš, že jsi ubohý, bédný a nuzný, slepý a nahý. Radím ti, abys u mne nakoupil zlata ohněm přečištěného, a tak zbohatl; a bílý šat, aby ses oblékl a nebylo vidět tvou nahotu; a mast k potření očí, abys prohlédl. (Zj 3,17–18)*

Đábel zaslepuje duchovní zrak, aby lidé neviděli a neobrátili se. Ale:

◆ *Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista! (1K 15,57)*

Kristus je veliký lékař! On zmařil skutky ďábla. Strhává lidem klapky z očí, aby viděli pravdu. On porazil toho dávného hada, svůdce a lháře.

II. Spojení s Kristem

Ale milovaní, jestliže jste se znovu narodili z Boha (v. 4), znamená to, že jste s ním předtím také zemřeli, abyste spolu s ním také nyní žili! Pán Bůh udělal něco úžasného, co ani andělé, ani ďábel neočekával: ve své lásce nás sjednotil se svým Synem, Ježíšem Kristem.

◆ *Jestliže jsme spolu s Kristem zemřeli, věříme, že spolu s ním budeme také žít. (Ř 6,8)*

Jako jsme byli ukřižováni spolu s Kristem, nyní jsme spolu s ním také živi (Ga 2,20). Byli jsme s Kristem sjednoceni. Veškerý vztah, který nyní máme s Bohem, je skrze naše sjednocení s Bohem. Bez Krista nemáme nic, s Kristem máme vše! Bůh nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří (Ef 1,3). Když Ježíš dokonale naplnil Otcovu vůli ve svém životě,

jeho spravedlnost byla připočtena všem, kteří v něj kdy uvěřili:

◆ *Jako se neposlušností jednoho člověka mnozí stali hříšníci, tak zase poslušností jednoho jediného mnozí se stanou spravedlivými. (Ř 5,19)*

O Kristu Bůh také smýšlel ve smyslu jeho sjednocení s námi – vždyť Kristus nesl na kříž naše hříchy.

◆ *Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti. (2K 5,21)*

Ježíš Kristus se stal zástupcem všech, které mu Otec dal. To kvůli nám jej Bůh ztotožnil s hříchem. Tak jsme byli ukřižováni spolu s ním. On je náš Zástupce. Ale nejsme s ním sjednoceni pouze v minulosti a v přítomnosti, ale to co započalo již před stvořením světa, Bůh rozvíjí i na tu stranu historie, která se teprve zjevuje – do budoucna, do věku přicházejícího. Nyní jsme spolu s ním, s Kristem, také uvedeni na nebeský trůn (Ef 2,6):

◆ *Spolu s ním nás vzkřísil a spolu s ním uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši.*

Byli jsme posazeni na nebeský trůn, sjednoceni s Kristem! Plnost té slávy se zjeví, když přijde Pán Ježíš se svými svatými anděly a my se s ním setkáme. Pak už budeme navždy s ním! To je slavná minulost i budoucnost Božích dětí. A co přítomnost?

◆ *S Kristem jste byli ve křtu pohřbeni a spolu s ním také vzkříšeni vírou v Boha, jenž ho svou mocí vzkřísil z mrtvých. Když jste ještě byli mrtvi ve svých vinách a duchovně neobřezáni, probudil vás k životu spolu s ním a všechny viny vám odpustil. (Ko 2,12–13)*

Jsme sjednoceni. Dílo Ježíše Krista, vše, čeho dosáhl, nyní patří lidem, kteří se narodili z Boha. Skrze působení Ducha svatého na něm mají podíl všechny Boží děti. Nyní se vše, co nás dříve lákalo, co bylo cílem našeho bezbožného života, stává pro nás mrtvým, protože jsme spolu s Kristem zemřeli hříchu – hřích už není něčím, po čem bychom dnem i nocí dychtili a v čem by nám bylo dobře.

Vzpomeňte si, kolikrát vám nějaká hříšná věc, nebo vztah nedal spát, dokud jste jej neměli. To je minulost. Přítomnost je Kristus! Nyní, když jsme byli spolu s Kristem vzkříšeni, žijeme ve službě živému Bohu – těší nás čím dál víc žít pro Boha, jemu podřízovat svůj život, svoje smýšlení, svoje jednání i rozhodování. Těší nás čím dál víc to, co těší jej a zarmucuje, co jeho zarmucuje. Tomu se říká posvěcení. Rosteme do podoby Kristovy! Nyní v Kristu žijeme v novotě života:

◆ *Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom – jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce – i my vstoupili na cestu nového života. (Ř 6,4)*

Proto naše víra přemáhá svět. Protože nás sjednocuje s Ježíšem Kristem, Božím Synem, který přemohl svět.

Jan napsal církvi v Efezu, která se trásla v nejistotě, zda opravdu patří Bohu, zda se nemýlí ve svém porozumění evangeliu, které přijala od apoštola Pavla a jeho spolupracovníků. Místní křesťané se báli, jestli o nich neplatí, že nejsou spaseni, protože nemají správné poznání, nemají zvláštní zkušenost s Bohem, či Duchem svatým.

Ale Jan napsal tento dopis, aby efezský sbor ujistil o pravosti evangelia, které zvěstovali apoštolové a které slyšeli v Efezu z Pavlových úst.

A nyní, když je ujistil o podstatě i ovoci víry, přináší před naše oči nádherný květ, plný síly života – vrchol díla Ducha svatého v člověku: spolu s Kristem jsme zvítězili a máme věčný život (v. 13).

III. Dokonale vítězíme!

◆ *Co k tomu dodat? Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno? Kdo vznese žalobu proti vyvoleným Božím? Vždyť Bůh ospravedlňuje! Kdo je odsoudí? Vždyť Kristus Ježíš, který zemřel a který byl vzkříšen, je na pravici Boží a přimlouvá se za nás! (Ř 8,31–39)*

Jsme sjednoceni spolu s Kristem. V čem zvítězil beránek Boží, v tom slavně vítězíme i my díky víře, která nás s ním sjednocuje. Kristus přemohl svět. Ve všem trápení tohoto světa nejen že vítězíme spolu s Kristem, ale dokonce je o nás řečeno, že ve všem slavně vítězíme jeho mocí.

Ale v textu slovo *niké* není použito jen ve stejném tvaru jako v 1J 16, 33, je zde napsáno, že jsme nejen *niké* – vítězové, ale *hypernikómen* – více než vítězové!

◆ *Ale v tom ve všem slavně vítězíme mocí toho, který si nás zamiloval. (ČEP)*

◆ *Ale v tomto všem dokonale vítězíme skrze toho, který si nás zamiloval. (ČSP)*

◆ *Ve všech těchto věcech však skrze toho, jenž si nás zamiloval, více než vítězíme. (Pavlík)*

O všech, kdo se narodili z Boha, čteme, že jsou více než vítězové.

Po revoluci se v naší zemi začaly objevovat supermarkety. Do té doby jsme znali jen obyčejné obchody. Teď přišlo něco víc. Po supermarketech přišly hypermarkety – něco ještě daleko převyšující to, co bylo dopsud.

V Kristu jsme hyper vítězové – v něm více než vítězíme, v něm dokonale vítězíme. Duch svatý nás učinil sjednocením s Kristem více než vítězi. On nás dovedl do stavu neporazitelnosti! V Kristu jsme skrze víru neporazitelní. Není nic, co by nás mohlo odloučit od lásky Kristovy:

◆ *Jsem jist, že ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odloučit od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu. (Ř 8,38–39)*

Není nic, co by nás mohl porazit: ani

◆ *... soužení nebo úzkost, pronásledování nebo hlad, bída, nebezpečí nebo meč. (Ř 8,35)*

Jsmo neporazitelní vítězové v Kristu Ježíši. Tak jisté je naše spasení. Tak jistá je Kristova záchrana.

V Kristu jsme zvítězili nad ďáblem

◆ *A slyšel jsem mocný hlas v nebi: „Nyní přišlo spasení, moc a království našeho Boha i vláda jeho Mesiáše; neboť byl svržen žalobce našich bratří, který je před Bohem osočoval dnem i nocí. Oni nad ním zvítězili pro krev Beránkovu a pro slovo svého svědectví. Nemilovali svůj život tak, aby se zakleli smrti. (Zj 12,10–11)*

Apoštol Jan vidí ve Zjevení svaté, Boží děti, jak stojí v přítomnosti Boží, protože zvítězili nad satanem. Ti, kteří zvítězili, dostali nebe za dědictví (Zj 21,7), protože stáli na pravdě Božího slova a drželi se ho vírou (1J 2,14). Máme nyní moc vzdorovat ďáblu – a on od nás uteče. Nemá nad námi moc.

V Kristu jsme porazili smrt

Smrt si dělala spravedlivý nárok na každého člověka, který hřešil. Nebylo úniku – mzdou hříchu je smrt. Ale darem Boží milosti život věčný! To, co vypadalo jako neodvratitelný konec, se v Kristu ukázalo jako plnost sjednocení s Kristem. Člověk jen jednou umírá a pak bude soud. Ti, kdo jsou v Kristu zachráněni, však již přešli bez soudu ze smrti do života. Smrt na nás nemá nárok! Kristus plně zaplatil. Jsme svobodní! Konečně můžeme to, pro co nás Bůh Otec stvořil – věčně ho uctívat v dokonalé radosti.

V Kristu jsme zvítězili nad světem

Ve 2. kapitole listu nás Jan již vyzýval:

◆ *Nemilujte svět ani to, co je ve světě. Miluje-li kdo svět, láska Otcova v něm není. Neboť všechno, co je ve světě, po čem dychtí člověk a co chtějí jeho oči a na čem si v životě zakládá, není z Otce, ale ze světa. A svět pomíjí i jeho chtivost; kdo však činí vůli Boží, zůstává na věky. (1J 2,15–17)*

My jsme přemohli svět, který nás sváděl k nevěře Bohu. Už nad námi svět nemá moc. Proto, milí křesťané, můžeme žít plně a radostně pro Boha. Stali jsme se učedníky Ježíše Krista. Co dělají učedníci?

Sedí u nohou svého Pána, jako Marie, a naslouchají mu. Jejich potravou je jeho

Slovo, Boží slovo. Jejich žízeň může utišit jenom živá voda vyvěrající z Ježíšových úst. Všechna moudrost tohoto světa bez Krista je jako hořká voda proti sladké vodě života.

Učedník Pána Ježíše je tam, kde je jeho Mistr. Že není Kristus vidět, kde zrovna je? Ano, hlava není fyzickým očima vidět, ale jeho tělo ano! Tam, kde je církve, tam je i její Hlava – Kristus. Kristův učedník chce být se svým Mistrem, v církvi!

Učedník Pána Ježíše napodobuje svého Mistra. Ježíš přišel, aby volal lidi k pokání a víře. Centrem jeho pozemského života bylo vydávání svědectví o cestě spásy. Život Kristova učedníka je naplněn zvěstováním evangelia všude tam, kde mu Bůh dává příležitost.

Učedník Pána Ježíše miluje Boha a tak zachovává jeho příkázání.

◆ *Ježíš jim řekl: „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonat jeho dílo. (J 4,34)*

Učedník Pána Ježíše se sytí vůlí Boha, jeho Slovem. Bez něj by skomíral, až by zahynul hladu.

Učedník Pána Ježíše dostane svou nebeskou odměnu:

◆ *Kdo zvítězí, dostane toto vše; já mu budu Bohem a on mi bude synem. (Zj 21,7)*

Sám Bůh je jeho odměnou a největší radostí. Zvítězili jste již v Beránkovi nebo ještě nevidíte, jaká je realita světa? Věřte Kristu!

To vítězství, které přemohlo svět, je vaše víra!

PŘÍBĚH KNIHY

PADESÁT DŮVODŮ, PROČ JEŽÍŠ PŘIŠEL ZEMŘÍT

Před 11 lety jsme na stříbrném plátně mohli poprvé vidět film Mela Gibsona Umučení Krista. Několik týdnů před uvedením filmu do kin spatřil světlo světa jiný zdroj informací o Ježíšově smrti: Kniha Johna Pipera *50 důvodů, proč Ježíš přišel zemřít*.

Vydavatel chtěl, aby spolu s filmem vyšla kniha, která poslouží lidem jako pomocník při konverzácích s těmi, kdo díky filmu byli ochotni zamýšlet se nad významem Kristovy smrti. Autor knihy John Piper o filmu řekl: „Film ... ukazuje syrovou pravdu, že Kristus zemřel, nedává však odpověď na otázku: Proč zemřel?“

Všichni, kdo spolupracovali na knize, která velice jasně vysvětluje evangelium,

chtěli, aby se kniha co nejvíce rozšířila. Proto přistoupili k neobvyklému způsobu šíření knihy. Nabídlí celé bedny výtisků sborům za dobrovolný příspěvek, ačkoli riskovali, že náklady na vytištění knihy se nikdy nevrátí. To, co se s knihou dělo, mnohonásobně předčilo všechna očekávání.

Oproti plánovaným 50.000 výtisků se náklad nakonec vyšplhal na 1,200.000 kusů vydaných v USA a 100.000 v Británii. Jeden ze spolupracovníků na projektu, zakladatel organizace Desiring God, John Bloom, řekl: „Bylo to neuvěřitelné, takovou chvíli prožijete jednou za život.“ A takových chvíl prožilo také množství čtenářů po celém světě díky překladům knihy do dalších jazyků.

Konec teologického hladomoru

V roce 2006 zahájila svou činnost organizace International Outreach (mezinárodní pobočka Desiring God). Její zakladatel, Bill Walsh, hledal způsob, jak skoncovat s teologickým hladověním lidí, a ptal se sám sebe, které knihy by mohly dobře posloužit kazatelům, obohatily by jejich myšlení a pomohly k dalšímu rozvoji. Okamžitě si vzpomněl na knihu *50 důvodů*. Jde o přístupný a stručný zdroj informací, který se zcela soustředí na Krista Ježíše. Je to kniha, která skrze evangelium vyvyšuje Spasitele. Začali tedy pracovat na překladu knihy do khmerštiny (oficiální jazyk Kambodže).

Je neuvěřitelné, co se dělo v následujícím desetiletí. Organizace International Outreach rozeslala desítky tisíc výtisků přeložené knihy do různých jazyků a Pán Bůh považoval za dobré, aby vliv knihy daleko předčil původní očekávání. Dodnes bylo *50 důvodů* přeloženo do 20 jazyků a po celém světě se rozšířilo více než 100 000 výtisků. Kniha se dostala do rukou také dvěma následujícím mužům: etiopskému profesorovi teologie, Frewu Tamratovi, a bývalému ugandskému imámovi, Omaru Atibovi.

Frewův příběh

Počátek křesťanství v Etiopii se datuje do prvního století. Evangelista Lukáš zaznamenává jeho první krůčky ve Skutcích 8,26–40, kdy Filip zvěstoval Krista etiopskému dvořanovi. Filip se setkává s mužem, který četl knihu Izajáš, kapitola 53 a nevěděl si rady s proroctvím o trpícím služebníku Izraele. Bůh použil

tento text i poslušnost Filipa, který byl věrný Kristovu povolání, a vysvětlil dvořanovi evangelium – dobrou zprávu o spasení. Pak ho Filip pokřtil a Lukáš nezapomněl zaznamenat, že „dvořan se radoval a jel dál svou cestou“ (Sk 8,39).

Dnes, o téměř 2000 let později, se 62 % Etiopců hlásí k nějaké formě křesťanství. Z nich 40 % se považuje za ortodoxní (obvykle se nazývají Koptové), 20 % patří k protestantům a 2 % se hlásí k římským katolíkům. Hluboce náboženské prostředí Etiopie oplývá různými tradicemi.

Navzdory staletí tradic však existuje v původním etiopském jazyce jen několik málo biblicky zaměřených knih. „V Amharštině máme celkem jen asi 40 nebo 50 dobrých křesťanských knih,“ říká Frew Tamrat.

Tamrat je vicepresident pro akademické záležitosti na Evangelikálním teologickém semináři v Addis Ababě, etiopském hlavním městě. Odhaduje, že od roku 2012, kdy *50 důvodů* bylo přeloženo do amharštiny, rozeslal jeho seminář více než 5 300 výtisků této knihy.

Tamrat a další etiopští křesťané přišli s nápadem, jak během 55 postních dní biblickou zvěst ještě více rozšířit. Obrátili se na místní televizi. „Pro tolik lidí je 55 denní půst jen prázdnou tradicí,“ řekl Tamrat. „Říkali jsme si, proč k vyučování lidí o Kristu nepoužít média.“

Záměr se zdařil. Každé ráno během následujících 50 dní vedli různí místní kazatelé desetiminutový program v amharštině – jedna kapitola z Piperovy knihy na den. Všichni hledali odpovědi na jednoduchou otázku: Proč Ježíš přišel zemřít?

A Bůh opět způsobil překvapivě výsledky. Ke konci postního období si o knihy napsaly dokonce i některé kláštery.

Když půst skončil, církvev, která financovala televizní vysílání, uspořádala týden evangelizace. Každý člen sboru si oblékl stejné tričko. Na přední straně byla otázka: Proč Ježíš přišel zemřít? Na zádech odpověď: Pro mě.

Během evangelizačního týdne vyznalo více než 350 lidí Ježíše jako Spasitele. „Tolik lidí vyznalo Krista,“ říká Tamrat, „vskutku chválím Pána Boha.“

Omarův příběh

Omar byl šejkem a imámem v Ugandě. Plynně hovořil rodnou aringštinou i arabštinou, studoval islám na universitě v Rijádu v Saúdské Arábii a v Kanadě.

Přesto se loni v Omarově životě stalo něco neočekávaného. Po několika setkáních s místními křesťany Omar vyznal Krista. „Viděli jsme, že Bůh jedná v jeho životě,“ řekl Jakob Lee, dlouholetý misiónář v Ugandě. Lee potvrdil, že od té doby Omar hltal všechny křesťanské knihy, které se k němu dostaly, ale nejvíce ho zasažla kniha *50 důvodů* v arabštině.

Ačkoli v Ugandě žije mnoho křesťanů, Omarův kmen Aringa je evangeliem téměř nedotčen a evangeličkálové zde tvoří méně než 1,5% populace. Proto Lee žádá křesťany, aby se modlili a prosili Pána, aby si použil věřící z kmene Aringa jako je Omar, kteří by přivedli další islámské vůdce k živoucí a šířící se víře v Krista.

Omar s touto myšlenkou souhlasí, přestože je na své cestě s Kristem teprve krátce. Napsal následující slova:

Jmenuji se Omar Atibo, obrátil jsem se od islámu ke křesťanství. Byl jsem požehnán čtením arabské verze knihy *50 důvodů, proč Ježíš přišel zemřít*. Na následujících řádcích vám napíši, jaký užitek mi čtení knihy přineslo:

Poznal jsem, že Ježíš přišel, aby zaplatil za hříchy světa. Kdyby nepřišel, nebylo by žádného odpuštění hříčů. Ježíš je jediná cesta k Bohu Otci, a pokud v něj nevěříte, nemůžete přijít do nebe.

Ježíšova krev smyla hříchy všech lidí na zemi. Ježíš je světlo Boží a bez něj zde panuje temnota.

Ježíš byl před stvořením.

Věřím, že Ježíš je Syn Boží, protože projevil moudrost už jako malý chlapec, když mocně hovořil v chrámu. Když jsem četl *50 důvodů*, dostalo se mi jakožto novému věřícímu v Krista ujištění o spasení a tedy vím jistě, že skrze Krista jednoho dne spatřím Boha Otce!

Jsou další

Četli jsme jen dva popisy toho, co Pán Bůh koná mezi lidmi různých národů skrze knihu, jež byla vydána před více než 10 lety. Existuje mnoho dalších a všechny jsou ohromující.

Od Etiopie po Ugandu, od Nepálu po Polsko, od Myanmaru po Čínu, Bůh v posledních deseti letech považoval za dobré věnovat svou přízeň mnohým obyvatelům světa, kteří přečetli *50 důvodů*. Při čtení knihy pochopili, proč Ježíš přišel zemřít a uvěřili tomu. Viděli, uvěřili, radovali se a šli dál svou cestou.

Konečně česky

Přestože film utrpení Ježíše Krista už téměř upadl v zapomnění, kniha založená na věčném a neměnném učení Bible dál žije svým životem a přináší dobré ovoce. Z Boží milosti mohla být tato, ač drobná, přesto tak mocná kniha přeložena do češtiny a vydána. Je možné, že právě ve vašem sboru někdo sáh-

ne po knize *50 důvodů*, přečte si ji a zatonouží po společenství s Kristem, jehož smrt přináší člověku takové dobro. Což teprve život s ním.

Knihu můžete zakoupit na stránkách www.poutnikovacetba.cz.

Cena knihy je 132,- Kč/ks, při nákupu 1–20 ks 99,- Kč/ks, při nákupu 21–100 ks 79,- Kč/ks.

KŘESŤAN A ZÁKON**JAK SE DÍVÁME NA DESATERO DNES?**

Geoff Volker

◆ *To zase začínáme sami sebe doporučovat? Či potřebujeme snad jako někdo doporučující listy k vám nebo od vás? Naším doporučujícím listem jste vy sami; je napsán na našem srdci, všichni jej znají a mohou číst. Je přece zjevné, že vy jste listem Kristovým, vzniklým z naší služby a napsaným ne inkoustem, nýbrž Duchem Boha živého, ne na kamenných deskách, nýbrž na živých deskách lidských srdcí. Odvažujeme se to říci, protože důvěřujeme v Boha skrze Krista. Ne že bychom mohli tuto způsoblost přičítat sami sobě na základě toho, co je v nás; naše způsoblost je od Boha, který nás učinil způsobilými sloužit nové smlouvě, jež není založena na liteře, nýbrž na Duchu. Litera zabíjí, ale Duch dává život. Jestliže smlouva literami vytesaná do kamene sloužila smrti, a přece byla nastolena s oslňující slávou, takže synové Izraele nemohli pohlédnout na tvář Mojžíšovu pro její pomíjivou zář – oč slavnější bu-*

de služba Ducha! Byla-li služba vedoucí k odsouzení slavná, oč ji převyšuje služba spravedlnosti! Ano, ona sláva vůbec nebyla slávou ve srovnání s touto slávou vše přesahující! Jestliže přišlo slavně to, co pomíjí, oč slavnější je to, co zůstává! Když tedy máme takovou naději, smíme vystupovat s plnou otevřeností a jistotou. Nepočínáme si jako Mojžíš, který zahaloval svou tvář závojem, aby synové Izraele nespatriili konec té pomíjející záře. Avšak jejich myšlení na tom ustrnulo. Až do dnešního dne zůstává onen závoj při čtení staré smlouvy a zůstává skryto, že je zrušen v Kristu. A tak až podnes, když se čte Mojžíš, leží na jejich srdci závoj. Avšak ,když se obrátí k Pánu, je závoj odstraněn'. Duch je tím Pánem, kde je Duch Páně, tam je svoboda. Na odhalené tváři nás všech se zrcadlí slavná zář Páně, a tak jsme proměňováni k jeho obrazu ve stále větší slávě – to vše mocí Ducha Páně. (2 K 3,1–18)

Apoštol Pavel v této pasáži Písma vysvětluje, že proměněné životy Korintských jsou jasným důkazem služby, která byla zapříčiněna samotným Bohem.

Desatero přikázání je shrnutím požadavků Staré smlouvy a skutků smlouvy. Kamenné desky bývají také nazývány deskami smlouvy, Nová smlouva není založena na liteře, nýbrž na Duchu. Smlouva literami vytesaná do kamene sloužila smrti, nová smlouva nás učinila způsobilými sloužit spravedlnosti.

◆ *Hospodin řekl Mojžíšovi: ‚Napiš si tato slova, neboť podle těchto slov uzavírám s tebou a s Izraelem smlouvu.‘ A byl tam s Hospodinem čtyřicet dní a čtyřicet nocí; chleba nepojedl a vody se nenapil, nýbrž psal na desky slova smlouvy, desatero přikázání. (Ex 34,27–28)*

Apoštol Pavel staví do protikladu službu Staré a Nové smlouvy. Stará smlouva, protože šlo o smlouvu skutků (dodržování zákona), mohla nevěřící pouze usvědčovat a zatracovat. Nová smlouva, skrze spásné Ježíšovo dílo na kříži, hříšníky proměňuje ke svému obrazu:

◆ *Tak jedinou obětí navždy přivedl k dokonalosti ty, které posvěcuje. (Žd 10,14)*

O smyslu desatera přikázání je v Nové smlouvě psáno, že to byl nástroj sloužící k smrti a odsouzení.

Nová smlouva, nová naděje v Kristu, produkuje opravdové věřící, kteří jsou proměněni Duchem svatým a svým životem se připodobňují Kristu:

◆ *Bůh učinil to, co bylo zákonu nemožné pro lidskou slabost: Jako oběť za hřích poslal svého vlastního Syna*

v těle, jako má hříšný člověk, aby na lidském těle odsoudil hřích, a aby tak spravedlnost požadovaná zákonem byla naplněna v nás, kteří se neřídíme svou vůlí, nýbrž vůlí Ducha. (Ř 8,3-4)

◆ *... a jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista. (Fp 1,6)*

Z pohledu éry Nové smlouvy je role desatera negativní. Desatero přikázání je souhrnem zákona a skutků, které byly určeny na Sinaji Izraelcům. Závaznost této smlouvy přestala platit na kříži:

◆ *Když Bůh mluví o nové smlouvě, říká tím, že první je zastaralá. Co je zastaralé a vetché, blíží se zániku. (Žd 8,13)*

V žádném případě netvrdím, že všechna přikázání Desatera byla zrušena:

◆ *Jestliže tedy zachováváte královský zákon, jak je napsán v Písmu: ‚Milovati budeš bližního svého jako sám sebe,‘ dobře činíte. Jestliže však někomu straníte, dopouštíte se hříchu a zákon vás usvědčuje z přestoupení. Kdo by totiž zachoval celý zákon, a jen v jednom přikázání klopýtl, provinil se proti všem. Vždyť ten, kdo řekl: ‚Nezcižolžíš,‘ řekl také: ‚Nezabiješ.‘ Jestliže necizoložíš, ale zabiješ, přestupuješ zákon. (Jk 2,8–11)*

V době Nové smlouvy už nejsme vázáni zastaralým zákonem Desatera, protože našim novým zákonem je Kristus. Jestli Kristus zákon formuluje přikázání desatera lépe než to, co platilo doposud, je pro nás závazný zákon Kristův:

◆ *Židům jsem byl židem, abych získal židy. Těm, kteří jsou pod zákonem, byl jsem pod zákonem, abych získal ty, kteří jsou pod zákonem – i když sám pod zá-*

konem nejsem. Těm, kteří jsou bez zákona, byl jsem bez zákona, abych získal ty, kteří jsou bez zákona – i když před Bohem nejsem bez zákona, neboť mým zákonem je Kristus. Těm, kdo jsou slabí, stal jsem se slabým, abych získal slabé. Všem jsem se stal vším, abych získal aspoň některé. (1 K 9,20–22)

Desatero, tedy deset přikázání, mělo časově omezenou platnost, proto není závazné navždy. Zákonické dodržování desatera přikázání by nás zavleklo do smlouvy skutků. Dodržování litery zákona desatera nepatří do éry Kristovy působnosti.

In Depth Studies, February 2013

ODPOČÍVEJ V KRISTU – KAŽDÝ DEN! (O KŘEŠŤANSKÉM POJETÍ DNE ODPOČINKU)

Petr Kulík

I. Den odpočinku? Když už, pak v sobotu, ne v neděli!

Proč se shromažďujeme před Boží tváří právě v neděli? Proč chodíme do kostela chválit Boha a naslouchat jeho Slovu právě v jeden určitý den?

Každá neděle nám připomíná Ježíšovo vzkříšení. Na tom se shodneme. Ježíš Kristus byl vzkříšen den po sobotě, tedy v neděli. A v neděli se vzkříšený Ježíš také zjevil svým učedníkům, jak dosvědčují všechna čtyři evangelia (Mt 28,1; Mk 16,2.9; Lk 24,1; J 20,1.19). A první následovníci zmrtevýchvstalého Krista se též scházeli k bohoslužbám v neděli. Evangelista Lukáš vzpomíná:

◆ *První den v týdnu (první den po sobotě) jsme se sešli k lámání chleba a Pavel promluvil ke shromáždění. Protože chtěl na druhý den odcestovat, protáhl řeč až do půlnoci (Sk 20,7 KRAL).*

Korintské církvi zase apoštol Pavel nařizuje, aby první den po sobotě vykonali sbírku (1K 16,2). A apoštolu Janovi, pisateli knihy Zjevení, se zjevil sám oslavený

Ježíš. Kdy? V den Páně (Zj 1,10), tedy v den vzkříšeného Pána. V neděli.

Proto se my, křesťané, scházíme k bohoslužbám právě v neděli. Abychom prožili přítomnost vzkříšeného Krista skrze působení Ducha svatého, tak jako ji prožívali první křesťané. Ne proto, že by snad neděle byl lepší den než ostatní dny. Je to stejný den jako třeba úterý. Ovšem někdy se společně shromažďovat musíme. Tak proč ne v neděli – v den, kdy se Kristus setkal se svými učedníky?

Ale někteří z vás k tomu možná mají ještě jeden závažný důvod. Spousta křesťanů pokládá neděli za den odpočinku. Mnozí se domnívají, že právě neděli Bůh ustanovil, aby právě tento den křesťané odpočinuli od své práce, od své každodenní činnosti. Že právě neděle je dnem, ve kterém my křesťané plníme 4. přikázání desatera.

Ale s tím nemůžu souhlasit. To si vymyslela církev v průběhu staletí. To z Písma, z Božího slova, nevyčteme. Je to sice silná tradice, ve které jsme od malička vy-

růstali, že v neděli se nepracuje, v neděli se odpočívá. Ale je to nakonec jen lidská tradice. Tradice, která nemá své opodstatnění v Písmu. Tradice, od které nás Boží slovo může osvobodit, pokud se ovšem osvobodit necháme.

Zaměříme se nejprve na židovský šabat, který Hospodin daroval izraelskému lidu. Šabat, sobota, sedmý den v týdnu – to je den, ve kterém Izraelci neměli vykonávat žádnou práci. Veškerá jejich činnost a ná-maha měla ten den ustát. To je také význam hebrejského slova *šabat*: ustání, přestání, pomnutí, odpočinutí. Hospodin skrze Mojžíše sděluje svému lidu:

◆ *Po šest dní budete to (tedy: manu) sbírávat, **den pak sedmý sobota jest.** (Ex 16,26 KRAL)*

V sobotu sbírat nemáte. V sobotu máte odpočinout od své práce. A ze 4. přikázání slyšíme:

◆ *Pomni na den **sobotní**, abys jej světil. Šest dní pracovatí budeš, a dělati všeliké dílo své; Ale **dne sedmého** odpočinutí jest Hospodina Boha tvého. Nebudeš dělati žádného díla, ty i syn tvůj i dcera tvá, služebník tvůj i děvka tvá, hovado tvé i přichozí, kterýž jest v branách tvých. Nebo v šesti dnech učinil Hospodin nebe a zemi, moře a všecko, což v nich jest, a odpočinul **dne sedmého**; protož požehnal Hospodin dne sobotního, a posvětil ho. (Ex 20,8–11 KRAL).*

A z dnešního oddílu pak:

◆ *Protož ostříhati budete **soboty**, nebo svatá jest vám. Kdož by ji poškrvnil, smrtí umře; a kdokoli by dělal v ní dílo, vyhlazena bude ta duše z prostředku lidu svého (Ex 31,14 KRAL).*

Šabat je tedy sedmý den v týdnu. Den odpočinku, ve kterém Izraelci neměli vykonávat žádnou práci. Sobota, jak jsme slyšeli z překladu Kralických. Sobota! Ne neděle!

Bůh nikde v Písmu nemění den odpočinku – ze sedmého dne na první den. Ani Ježíš Kristus, ani apoštolové nikde v Bibli nemění den odpočinku – ze soboty na neděli. Den odpočinku, který Bůh nařídil Izraeli, je sobota. Pokud tedy máme pocit, že musíme zachovávat 4. přikázání o dni odpočinku, pak jej ale dodržujeme poctivě, odpočínáme od své práce v sobotu! Ne v neděli.

To až církev se později snažila přemístit den odpočinku ze soboty na neděli. A povedlo se jí to. Ovšem pověření od Boha k tomu neměla.

Ale někdo by mohl namítnout: „Není to jedno, jaký den držíme den odpočinku? Jestli v sobotu, nebo v neděli, nebo v pondělí?“ Není to jedno! Jen si představte, že by Ježíš za svého pozemského života dodržoval šabat v neděli. Všichni židé by se scházeli v synagóze v sobotu. Ale Ježíš v neděli... A jak byste vy, kterým bylo od malička vštepováno, že neděle je den odpočinku, asi přijímali, kdyby vašim sousedům celou neděli běžela cirkulárka s vysvětlením, že oni mají den odpočinku až zítra.

Je to tvrdé, ale pravdivé, zachovávat den odpočinku v neděli a ne v sobotu – to je porušení 4. přikázání Mojžíšova desatera.

A přitom Hospodin bere toto přikázání velmi vážně. Smrtelně vážně! Bůh sděluje Izraelcům:

- ◆ *Šest dní děláno bude dílo, ale v den sedmý sobota odpočinutí jest, svatost Hospodinu. Každý, kdož by dělal dílo v den sobotní, smrtí umře. (Ex 31,15)*
- ◆ *Když Izraelci prodlévali na poušti, přistihli muže, který v den odpočinku sbíral dříví. Ti, kdo jej přistihli, jak sbírá dříví, předvedli jej před Mojžíše a Árona a před celou pospolitost. Dali ho střezit, neboť nebylo zřejmé, co se s ním má stát. Hospodin řekl Mojžíšovi: ‚Ten muž musí zemřít. Celá pospolitost jej ukamenuje venku za táborem.‘ (Nu 15,32–35)*

Proč Hospodin trestá porušení šabatů tak tvrdě? Protože šabat je znamením smlouvy Hospodina s Izraelci, které Bůh vyvedl z egyptského otroctví. A jakožto znamení smlouvy šabat zastupuje celou smlouvu Hospodina s jeho lidem. Kdo tedy poruší znamení smlouvy, ten jakoby porušil celou smlouvu. Kdo v čase šabatů pracuje, ten jako by naplival Bohu do tváře.

Je to podobné, jako kdyby si muž sundal snubní prstýnek (znamení manželské smlouvy), hodil by ho ženě pod nohy, práskl dveřmi a odešel. Takové gesto si člověk nejdříve dobře rozmyslí, než to udělá. Protože tím dává jasně najevo, že ruší celé manželství.

Proto je porušení soboty pro Hospodina dostatečným důvodem, aby Izraelce nechal odvléct ze zaslíbené země do babylonského zajetí (Jr 17,19-27; 2Pa 36,21).

II. První křesťané nedodržovali den odpočinku – ani v sobotu, ani v neděli

A teď se ptejme: Když je porušení a nedodržování šabatů tak závažné přestou-

pení Božího zákona, jak to, že první křesťané šabat nedodržovali? Jak si to mohli dovolit? Jak to, že z Nového zákona neslyšíme jedinou zmínku, že by křesťané zachovávali 4. přikázání? Důvodem je, že Ježíš Kristus šabat svým životem, svou smrtí na kříži a svým vzkříšením naplnil. Po jeho vzkříšení není důvod den odpočinku zachovávat.

Proto šabat, den odpočinku, drželi následovníci Pána Ježíše naposledy na „bílé sobotu“! Tedy těsně před setkáním se vzkříšeným Kristem. Z Lukášova evangelia to slyšíme:

- ◆ *Byl pátek a začínala sobota. Ženy, které šly s Ježíšem z Galileje, šly za ním; viděly hrob i to, jak bylo tělo pochováno. Potom se vrátily, aby připravily vonné masti a oleje. Ale v sobotu zachovaly podle přikázání sváteční klid. (Lk 23,54–56)*

To byla poslední sobota, kterou následovníci Krista zachovali. Od té chvíle už neslyšíme ani slovo o tom, že by křesťané pamatovali na šabat, na 4. přikázání – a to ani v sobotu, ani v neděli. Oni totiž šabat nedrželi vůbec!

Často sice v knize Skutků čteme, že apoštol Pavel chodil v sobotu do synagogy (např. Sk 13,14-15; 17,1-3; 18,4). Ale to proto, že Pavel chtěl zvěstovat evangelium židům. Kdy jindy by našel tolik židů pohromadě než v sobotu v synagóze? Je to stejné, jako kdybychom se rozhodli zvěstovat Ježíše Krista muslimům. Kdy a kam bychom šli, abychom jich potkali co nejvíce najednou? V pátek bychom se vydali do mešity. Apoštol Pavel po svém obrácení ke Kristu šabat nedodržoval.

Ani v sobotu. A už vůbec ne v neděli. A stejně na tom byli i první křesťané.

K tomu musíme dodat ještě jednu důležitou věc: Víte, které přikázání z Mojžíšova desatera se už v Novém zákoně neobjevuje? Víte, které z deseti přikázání Nový zákon křesťanům neukládá? Můžete hádat třikrát. Je to 4. přikázání. V Novém zákoně se nacházejí všechna přikázání desatera (v určitých obměnách) – jen ne přikázání zachovávat den odpočinku.

Bratři a sestry, shrňme to: Ten, kdo věří v Krista, je osvobozen od zachovávaní dne odpočinku – ať už v sobotu, nebo v neděli. Křesťan nemusí odpočívat od své práce jeden den v týdnu – ani v sobotu, ani v neděli. To za něj naplnil Kristus (Mt 5,17).

III. Ježíš Kristus naplnil šabat. On je náš pravý odpočinek (Starý zákon)

To je zásadní sdělení Písma! Naplněním starozákonního šabatu je Ježíš Kristus. Ne neděle! Ale Ježíš Kristus sám! Náš pravý odpočinek je Pán Ježíš Kristus.

A proto křesťan může a musí odpočívat. Ale ne od své práce, od činnosti svých rukou. Křesťan může a musí odpočívat s Kristem a v Kristu. A křesťan nemá v Kristu odpočívat jeden den v týdnu, ale celý týden, všechny dny svého života. Protože Kristus je jeho pravý šabat.

Abychom to lépe pochopili, musíme se podívat na samotný začátek Starého zákona, do zprávy o Božím stvoření. Tam se poprvé mluví o dni odpočinku. O tom, že Hospodin sedmý den odpočnul od veškerého svého díla.

◆ *Tak byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy. Sedmého dne*

dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo. (Gn 2,1–3)

Ale ten sedmý den je zvláštní. Ten sedmý den není stejný jako předchozích šest dní, ve kterých Hospodin stvořil nebe a zemi. Především – a to nám často uniká – sedmý den nekončí. Nemá pevné ohraničení. Netrvá 24 hodin. Jak končí předchozích šest dní? Konstatováním:

◆ *A byl večer a bylo jitro, den první... druhý atd. (Gn 1,5.7 atd.)*

Ale sedmý den nemá konec! Neslyšíme tam totiž stejnou větu: A byl večer a bylo jitro, den osmý. Žádný osmý den totiž po tom sedmém dni nenastal. Sedmý den měl trvat dál. Hospodin stvořil dokonalé stvoření v šesti dnech. Šestý den Bůh stvořil dokonalé bytosti: Lidi, kteří měli vládnout a panovat dokonalému stvoření. Stvořil muže a ženu, kteří měli zastupovat před Bohem celé stvoření. A od té chvíle měl Hospodin užívat dokonalý vztah se svým dokonalým stvořením, zastoupeným dokonalým člověkem. Dokonalý Bůh, dokonalé stvoření – v čele s dokonalými lidmi. Nikdy nekončící dokonalost! Nikdy nekončící sedmý den! Nikdy nekončící šabat!

Jen si představte, že by se Adam v ráji – před svým pádem do hříchu – měl s Hospodinem scházet jen jeden den v týdnu! To je směšná představa! Je to stejně směšné, jako kdybychom se domnívali, že my se jednou s Kristem budeme v nebi scházet jen jeden den v týdnu.

Šabat tedy trval a každý den se Adam směl scházet s Hospodinem, prožívat

s ním ten nádherný a dokonalý a bezchybný vztah. Adam směl pracovat (Gn 2,5). Ale to nebyla námaha. To nebyla dřina. Adam pracoval – ale přitom odpočíval v Bohu. Neustále. Pořád. Každou vteřinu svého života.

To my neznáme. Protože kvůli Adamovu hříchu je veškerá práce dřinou. Kvůli Adamovu hříchu je přece i celé stvoření pod Boží kletbou. Hospodin řekl Adamovi, než ho vyhnal z Edenu:

◆ *Uposlechl jsi hlasu své ženy a jedl jsi ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst. Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení. Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny. V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátiš. (Gn 3,17–19)*

Jak dlouho tato dokonalost mezi Hospodinem a jeho stvořením vydržela? Jak dlouho vydržel ten pravý šabat mezi Stvořitelem a jeho dílem? No, až do chvíle, kdy Adam s Evou proti Hospodinu zhřešili. Až do chvíle, kdy člověk za pomoci ďábla zrušil dokonalý vztah mezi sebou a Hospodinem. Přesně v tu chvíli skončil první šabat.

V té chvíli také Hospodin přestal odpočívat. Znovu začal pracovat na tom, aby byl jeho šabat opět nastolen. A hned to první, co Hospodin učiní – proto, aby napravil šabat, to spočinutí celého stvoření v Hospodinu – je, že oděd Adama a Evu koženými suknicemi. To aby kvůli svému hříchu nemuseli hned zemřít (Gn 3,21). Za jejich hřích zaplatilo životem nějaké zvíře. To je první Boží čin,

první Boží práce po pádu člověka do hříchu! Od té chvíle se Hospodin dal znovu do díla. Od té chvíle pracoval na tom, aby celé stvoření mohlo znovu prožívat ten ztracený šabat. Aby jednou mohlo opět jeho stvoření v čele s člověkem spočinout v něm, ve svém Stvořiteli.

Ta kožená suknice, kterou Bůh vyrobil ze zabitého zvířete – to je předobraz Ježíše Krista, dokonalé oběti za náš hřích. A právě v Kristu, v jeho ukřižování a vzkříšení vrcholí Boží práce, Boží obnova šabatu. Ježíš říká:

◆ *Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji. (J 5,17)*

A myslí tím práci na naší spásu. Ale příbitý hřeby ke kříži – těsně před svou smrtí – Ježíš zvolá: „Dokonáno jest“ (J 19,30). Záchrana člověka, na které Bůh pracoval od chvíle, kdy se od něj první lidé odvrátili, je dokonána. Dokonalé a věčné spočinutí v Bohu je opět možné! Díky Kristu!

Bratři a sestry, proto i židé dostali od Boha příkaz dodržovat šabat. Den odpočinku totiž odkazuje k tomu, o co se svým vlastním hříchem člověk připravil. Co všechno ztratil. Ale zároveň je šabat znamením naděje, že jednou stvoření opět spočine v Hospodinu (Ř 8,20–22). Naděje, že Hospodin jednou ustanoví mír a pokoj mezi sebou a celým stvořením. Což dokonal skrže svého Syna, Ježíše Krista. Starozákonní sobota, den odpočinku, je tedy předobrazem Ježíše Krista a jeho spásy. Nikoli předobrazem neděle.

Bratři a sestry, je zvláštní, že v některých starozákonních skutečnostech zřetelně vidíme předobrazy Ježíše Krista.

Zaslíbení jeho budoucí slávy. Když například čteme o zabití beránka v Egyptě, díky kterému byli Izraelci ušetřeni před poslední desátou ranou (Ex 12), je nám to jasné. Ten beránek je předobrazem Ježíše Krista, pro nás zabitého (J 1,29.36). Židy zachránil před tělesnou smrtí. Ale Kristus nás zachránil od věčné smrti. Židé to tak tehdy nevnímali. A dodnes nevnímají. Nevidí ve velikonočním beránkovi Pána Ježíše. Ale my, křesťané, to tak vnímáme. Tehdejší beránek, to zaříznuté zvíře – to byl jen stín budoucích věcí. Stín přicházejícího Krista. Předobraz Ježíše Krista.

A když pak v Ex 16 Izraelci poprvé jedí manu, my křesťané v tom také vidíme Ježíše Krista. Ježíš to přece sám říká:

◆ *Já jsem chléb života. Vaši Otcové jedli na poušti manu, a zemřeli. Toto je chléb, který sestupuje z nebe: kdo z něho jí, nezemře. (J 6,48-50)*

Židé tehdy na poušti manu takto nevnímali. A dodnes nevnímají. Ale my, křesťané, tu manu chápeme jako předobraz Krista.

Jak si ale můžeme myslet, že židovský šabat (sobota) není předobrazem Ježíše Krista? Že snad starozákonní šabat v Novém zákoně není Kristus, ale neděle. Ne! I šabat je předobrazem Ježíše Krista. A Ježíš je naplněním šabatu.

IV. Ježíš Kristus naplnil šabat. On je náš pravý odpočinek (Nový zákon)

To jasné dokládají některé novozákonné texty. Především oddíl z listu Koloským:

◆ *Nikdo tedy nemá právo odsuzovat vás za to, co jíte nebo pijete, nebo kvůli svátkům, kvůli novoluní nebo sobotám. To*

všechno je jen stín budoucích věcí, ale skutečnost je Kristus (Ko 2,16-17).

Apoštol Pavel zde výslovně říká, že sobota je jen stínem budoucích věcí. A naplněním soboty že je Kristus. Nemáme se tedy držet stínu. Nemáme se k němu vracet. Ale máme se držet naplnění toho stínu. Máme se držet Krista. Kristus je skutečnost! Šabat byl jen stínem skutečnosti. Pokud jsme uvěřili v Krista, pokud jsme v jeho smrti byli pohřbeni, pokud jsme s ním byli v naději vzkříšeni – pak jsme došli skutečného odpočínutí. Pak pro nás žádná sobota, žádný den odpočinku neplatí! Pak pro nás žádné 4. přikázání v doslovném smyslu není závazné! Když tedy křesťan zachovává den odpočinku, pak se vrací od skutečnosti (od Krista) k pouhému stínu skutečnosti (k židovskému šabatu).

Je to stejné, jako když vidím přicházet milého člověka. Nejprve vidím jeho stín. A potom, když konečně přijde, vidím toho skutečného člověka. A teď si představte, že bych třeba své ženě řekl: „Prosím tě, vrať se o kus zpět. Mně stačí tvůj stín. Já si budu povídat s tvým stínem. Já dám pusu tvému stínu.“ Vypadal bych jako blázen! A přesně tak jsou křesťané bláhoví, když se chtějí vrátit od skutečnosti ke stínu. Když chtějí zachovávat den odpočinku, který Kristus svým dílem naplnil.

Pán Ježíš Kristus je naše pravé a každodenní odpočínutí. Ano, scházíme se v neděli k bohoslužbám. A abychom se v neděli mohli sejít, nesmíme v tu dobu pracovat. Musíme odpočinout od své práce. To je logické. Člověk nemůže zá-

roveň pracovat a zároveň být ve shromáždění – pokud ovšem není kazatel nebo varhaník, že? Ano, vyhradili jsme si neděli k tomu, abychom společně byli s Kristem. Abychom společně odpočívali v Kristu. A abychom tím plnili novozákonní příkaz:

◆ *Nezanedbávejte společná shromáždění, jak to někteří mají ve zvyku... (Žd 10,25)*

Ale Boha žádným způsobem nepotěšíme tím, že v neděli odpočineme od své práce. Takto pokřiveně totiž někteří křesťané chápou neděli. Ukazuje se to zvláště tehdy, když po druhých chtějí, aby v neděli nepracovali. Ale přitom do shromáždění je nepozvou – aby ti, kterým nařizují odpočívat, směli spočinout v Kristu, směli prožít pravý odpočinek.

A nepopírám, že odpočívat je důležité. Člověk není stroj. Člověk nemůže pracovat 24 hodin, 7 dní v týdnu a myslet si, že to nebude mít své následky. Ale to víme z praxe. Je to stejné, jako když řekneme dítěti: „*Nejez pořád čokoládu, zkazí se ti zuby.*“ Nebo dospělému: „*Chod' aspoň dvakrát týdně do přírody. Budeš zdravější.*“ Ve stejném smyslu řekneme i: „*Nepracuj sedm dní v týdnu. Musíš někdy odpočívat.*“

Milí bratři, milé sestry, Pán Ježíš říká: „*Pojďte ke mně všichni, kteří se namáháte a jste obtíženi břemeny a já vám dám...*“ Co? „*Já vám dám odpočinout*“ (Mt 11,28). Já vám dám ten pravý odpočinek. Díky Kristu, v Kristu a s Kristem jsme dosáhli toho pravého odpočinku. On nám dává ten pravý odpočinek. Ale odpočinek od čeho? Co se tím myslí?

V. Jak a od čeho smíš odpočinout v Pánu Ježíši?

Za prvé: Kdo nalezne Krista, kdo uvěří Kristu, ten může konečně odpočinout od svého vlastního hledání záchrany a spásy. Náš život spěje k záhubě. Život každého člověka spěje nevyhnutelně - kvůli jeho hříchu – k záhubě. Do marnosti. A do pekla. Kdo ale pozná Krista, kdo Krista vírou přijímá, ten je Kristem zachráněn. Ten je spasen.

Kdo patří Kristu, může tedy odpočinout i od hledání vlastní spásy (J 14,6). Jen si všimněte: Co všechno lidi udělají pro to, aby se zachránili! Aby jejich život měl nějaký přesah a smysl! Jezdí do všech koutů světa. Kupují všelijaké zbytečné věci. Čtou kdekou brakovou náboženskou literaturu. Meditují, vykládají karty, cvičí, čtou horoskopy, posilují čarky, věří kdejakým náboženským vůdčům, pálí pohanské ohně, uvolňují se relaxačními metodami, střídají partnery, aby si dokázali, že jsou ještě při síle. Nacházejí spásu? Nacházejí smysl své existence? Nemůžou najít spásu! Nemůžou nalézt žádný skutečný přesah svého života. Protože to pravé spočinutí, to pravé odpočinutí od hledání spásy je Ježíš Kristus. Kdo nalezne Krista, ten může spočinout. Jeho život má konečně smysl. Jeho život má konečně přesah. Věčný přesah! Kristus jej totiž zadarmo zachránil pro věčný život – od věčného zahynutí. Kdo ovšem nespočine v Kristu, kdo v Krista neuvěří, ten zahyne věčnou smrtí. I v tom je Kristus naplněním starozákonního šabatů! Vzpomeňme: Když Izraelec neodpočíval od práce v sobotu, měl zemřít.

Když člověk neodpočine v Kristu, pak zemře. Navěky.

S tím tedy souvisí: Kdokoli spočine v Kristu, ten odpočine též od svých vin. Kristus za tebe zemřel. Tvé viny jsou smazány. Bůh – ten spravedlivý soudce – se stal tvým dobrotivým Otcem. To je úleva! Už nemám na zádech tu zátěž, která mě sráží k zemi a podlamuje má kolena. Ano, jsem hříšný dál. Ale díky Kristu jsem v Božích očích spravedlivý a stále se ve své spravedlnosti zdokonaluji. Ano, jsem hříšný. Ale můj Spasitel, jehož oběť mě vysvobodila jednou provždy z hříchu, mně mé viny odpouští (1J 1,9).

Když odpočineme v Kristu, pak konečně odpočineme od nás samotných. Od našeho vlastního já (Ga 2,20). Od svého ega. Už v tomto světě nemusíme žít pro sebe. Už nemusíme prokazovat „dobro“ především sobě samým. Smíme žít osvobození od svého sobectví. Naše „já“ zemřelo spolu s Kristem na kříži. Já smím patřit Kristu. Já smím spočinout v Kristu. Smím na něho upřít svůj zrak (Ko 3,1–5). Smím ho svým životem oslavovat. Smím ho velebit. Smím jeho upřednostňovat. Na prvním místě mého života nestojí modla s názvem „Petr Kulík“. Ale pravý Bůh: Ježíš Kristus. Kdo toto prožije, ten skutečně ví, co to je odpočinout v Kristu.

A když smím odpočinout od sebe sama, když smím žít v Kristu, pak jsem také velikým přínosem a požehnáním pro své okolí. Skrze mne budou totiž lidé zakoušet Pána Ježíše.

Když spočineme v Kristu, pak smíme odpočinout od svých starostí a od svého strachu. Smíme prožívat pravý a hlubo-

ký pokoj (Ž 23). Když třeba zakoušíme nepřátelství druhých lidí, když prožíváme těžké věci v životě, víme, že Kristus je s námi. U něj, třeba na modlitbách, při čtení jeho Slova, ve společenství bratrů a sester, smíme nalézat odpočinutí a pokoj. Vždyť díky Kristu víme, že náš život nespočívá v našich rukou. Že náš život patří živému a laskavému Bohu. S touto vírou smíme procházet těmi nejtěžšími událostmi v životě a směřovat do jeho věčné náruče.

A tak tedy na závěr, Pán Ježíš pro nás chystá věčné odpočinutí. Ten věčný šabat. Kdo tedy spočinul v Kristu, ten s ním bude prožívat pravé odpočinutí na věky věků. Tak o tom mluví list Židům: *Tak má Boží lid pravý sobotní odpočinek teprve před sebou. Neboť kdo vejde do Božího odpočinutí, odpočine od svého díla, tak jako Bůh odpočinul od svého (Žd 4,9–10).* A tak to slyšíme z knihy Zjevení: *A slyšel jsem hlas z nebe: „Piš: Od této chvíle jsou blahoslaveni mrtví, kteří umírají v Pánu. Ano, praví Duch, ať odpočinou od svých prací, neboť jejich skutky jdou s nimi“ (Zj 14,13).*

Zde se tedy mluví o tom věčném odpočinutí, které pro nás Bůh díky Kristu přichystal. O tom věčném šabatě v Boží přítomnosti, který v náznacích smíme prožívat s Kristem den za dnem. Dokud nás Pán nepovolá k sobě.

VI. ZÁVĚREČNÁ VÝZVA

Nevracejte se ke stínům! Prožívejte skutečnost! Prožívejte vztah s Kristem. Odpočívajte v Kristu. Nebudte ze sebe smutní, když zrovna v neděli pracujete. Nevý-

čítejte si to. Dodržovat v neděli den odpočinku od naší práce – to po nás Bůh nechce. Budte ale ze sebe smutní, když jakýkoli den v týdnu nejste s Kristem.

Když nevyužíváte svůj čas k tomu, abyste spočinuli v Pánu Ježíši Kristu. Protože jediné každodenním odpočínutím v Kristu správně naplňujeme 4. přikázání.

SLUŽBA ŽEN V CÍRKVI

PŘÍBĚH DVOU ŽEN: 1. PRISCILLA

Daphne Swanson

O Priscille nám toho Bible říká provokativně málo. Jen tolik, abychom poskládali asi 17 let života této úžasné ženy (Sk 18; Ř 16,3; 1K 16,19). Zato zůstává mnoho otázek, na které najdeme odpovědi, až když ji potkáme v nebi!

Její skutečné jméno bylo Prisca. Priscilla je zdvojnásobení – „malá Priscilla“; možná „energická malá dáma“! Snad také pocházela z Pontu v dnešním Turecku, stejně jako její manžel. Anebo se jako mladá dívka zamilovala do elegantního cizince, který přišel v Římě do synagogy?

Víme ale, že byli společně, kolem roku 50 po Kristu, vyhoštěni z Říma, kvůli nařízení císaře Claudia, aby všichni židé opustili Řím. Je tak snadné přečíst pár řádků, aniž by si člověk představil to dilema, které mladý pár musel řešit. Budou cestovat se vším svým majetkem, a riskovat tak přepadení bandity, anebo nechají všechno v Římě a budou se na cestách spoléhat jen na pohostinnost jiných Židů, které cestou potkají? Zcela jistě je třeba vzít s sebou alespoň všechno, co potřebují k provozování svého řemesla: k výrobě stanů.

Korint

Pak přichází rozhodnutí, bezpochyby pod Božím vedením, aby se vypravili na

cestu ze západu Itálie na východní pobřeží, přeplavili se do Řecka a přešli pevninu až do svého cíle na východním pobřeží, jímž byl Korint. Římské silnice byly dostatečně kvalitní, takže cesta nebyla příliš obtížná (šli pěšky, nebo měli možnost nějaké formy dopravy?). Jen o hostincích bylo dobře známo, že jsou často špinavé a nebezpečné.

Předpokládejme, že kapitáni lodí dávali přednost plavbě na dohled od pobřeží. Znamenalo to, že museli plout tou dlouhou cestou kolem jadranského pobřeží? Můžeme si jen představovat, jakému nebezpečí byli vystaveni. Vzpomeňte na apoštola Pavla a na výčet jeho ztroskotání či přepadení bandity. A dovedeme si představit ten nedostatek pohodlí a soukromí, který musela snášet žena na palubě lodi? Snad šlo o obchodní loď, která nabízela také možnost ubytování.

Když dorazili do Korintu, museli začít od nuly. Opět se pustili do provozování svého řemesla – šili stany. Priscilla pracovala po boku svého muže. Nemůžeme s jistotou říci, zda se oba stali křesťany už za svého pobytu v Římě, ale protože Lukáš nikde ve Skutcích, v kapitole 18 nezmiňuje jejich obrácení, předpokládáme, že vítali apoštola Pavla jako bratra v Kris-

tu a také jako společníka v šití stanů. Jak moc se musel tento mladý pár naučit od svého hosta! Naslouchali mu v synagoze, později v domě Tita Justa, a navíc mu mohli pokládat otázky v době, kdy společně vyráběli stany!

Mít Pavla za hosta muselo být někdy dost náročné. Zvláště když nastaly potíže s jinými Židy ve městě. Ale jejich životy se navzájem natolik propojily, že když po dvou letech Pavel odcházel z Korintu, rozhodli se Priscilla a Akvila ještě jednou „zvednout kotvy“ a přestěhovat se. Tentokrát dobrovolně. Vydali se společně s Pavlem přes Egejské moře, aby se usadili v Efezu.

Efez

Jaká to musela být žena! Stěhování je strašně stresující záležitost i v dnešním moderním světě. A co teprve v prvním století, navíc když začínáte od začátku a ještě ke všemu v cizí zemi.

Protože Pavel se v Efezu nezdržel dlouho, můžeme se ptát, zda měl v úmyslu, vzít s sebou tento mladý manželský pár, aby se po dvou letech intenzivního vyučování stal požehnáním pro efezskou církev. Jestli to byla jeho naděje, pak se stala skutečností. V synagoze slyšeli mluvit výmluvného Apolla, nově příchozího z Alexandrie. Mluvil s velikým nadšením. Byl poučen o cestě Páně a učil přesně o Ježíši, co věděl. Můžeme si představit Akvilu a Priscillu, jak s tímto mužem ve svém domě živě diskutují o cestě spasení.

Odvážně a zároveň citlivě začali oba manželé jednat. Vzali Apolla k sobě a ještě důkladněji mu vyložili Boží ces-

tu. Jistě se s celou situací dobře vypořádali, protože později se ukázalo, jakým byl Apollos požehnáním pro církev.

Zdá se, že když se Pavel vrátil do Efezu, oba manželé zde stále byli a co víc, v jejich domě se scházela církev. Ve svém listu do Korintu předává Pavel srdečné pozdravy od Akvily a Priscilly. Vidíme obraz manželského páru, který zjevně nedělá věci jen tak napůl – i jejich pozdravy byly srdečné.

Můžeme se domnívat, že Akvila a Priscilla byli stále v Efezu i v době pobouření a srocení davu v divadle? Byli mezi těmi svatými, kteří nedovolili Pavlovi, aby šel mezi rozvášněný dav? Možná.

Řím

Kolem roku 55–56 po Kristu, když Pavel psal svůj dopis Římanům, byli Akvila s Priscillou zpět v Římě. Zřejmě proto, že slyšeli o smrti císaře Claudia a přišlo jim bezpečné podniknout takovou cestu. Možná to byla příležitost setkat se s rodinou, od které byli už tak dlouho odloučeni.

Manželé jsou prvními, které Pavel pozdravuje a zároveň vyjadřuje, že jim je zavázán, protože pro něj riskovali svůj život. Určitě bychom rádi věděli, co se vlastně stalo a jakou roli v tom hrála zbožná Priscilla. Ale na to si budeme muset počkat až do nebe.

Netrvalo to dlouho a jejich dům se stal znovu místem setkávání církve. Nyní přišli domů, ale jejich nadšení nepolevilo. Jen ti, kteří někdy hostili církev ve svém domě, mohou vědět, kolik energie a odhodlání je týden za týdnem potřeba k takovému úkolu.

Ani po své dobrodružné plavbě se v Římě neusadili natrvalo. V době, kdy Pavel píše svůj poslední dopis, 2. list Timoteovi, byli již zpět v Efezu. Pavel jim znovu posílá pozdravy. Je tomu sedmáct let, kdy jsme se s Priscillou setkali poprvé, a stále je po boku svého manžela.

Její jméno není v Písmu nikdy zmíněno bez jména jejího manžela a naopak. Vždycky společně slouží bok po boku svému Pánu. Ve třech různých zemích, vyhoštění z Říma, společně v nebezpečí na moři i pevnině, společně v práci, vypořádávají se citlivě se situacemi, které to vyžadují, nasazují svůj život pro Pavla a hostí církev ve svém domě.

Příklad

Děkujeme Bohu za takovou ženu a za takový příklad zbožného manželství. Priscilla nepotřebovala být nezávislá, aby

mohla žít naplněný život. Spolu s Akvilou žili ve vzájemné závislosti a byla spousta příležitostí pro oba, aby uplatnili a rozvinuli svůj talent a obdarování.

Církev Ježíše Krista potřebuje v 21. století právě taková manželství. Manželství, kde budou oba žít odvážně pro Boha a sloužit Kristu a církvi kdekoliv a jakýmkoliv způsobem.

Jestliže jsi svobodná žena a říkáš si: „To není pro mě,“ nezapomeň na Lydii, nezávislou podnikatelku, která pracovala mezi dvěma kontinenty a vedla svou vlastní domácnost ve Filipech v prvním století a přitom sloužila církvi. Díky Bohu za dar v jeho Slově: silný ženský model pro mladé křesťanské ženy!

Příště přineseme článek o Eunike, jejíž manželství bylo úplně jiné.

Daphné Swansonová a její muž Andrew žijí na Severním Kypru.

ZÁZRAKY BOŽÍHO STVOŘENÍ

LET KULÍKA ZLATÉHO

Werner Gitt

Kulík zlatý je nádherný pták. Každé z těchto stvoření se vylhne z vejce na Aljašce. V zimě je tam ale velmi chladno, a tak se ptáci stěhují na Havajské ostrovy, nějakých 4 500 km daleko. To vyžaduje let bez zastávek, protože na trase nejsou žádné ostrovy a ptáci neumějí plavat. Pro tento let potřebuje kulík zlatý naplněný zásobník paliva v podobě 70 gramů tuku, který získá důkladným krmením. Do toho je zakalkulována rezerva 6,8 gramu pro případ protivětru. Protože pták musí letět nepřetržitě ve dne v noci po dobu tří

a půl dne a musí na úhlové minuty přesně udržovat správný kurs, potřebuje přesně pracující navigační systém. Pokud by ostrov minul, znamenalo by to jistou smrt, neboť široko daleko není žádná pevnina pro odpočinek. Pokud by neměl k dispozici přesně vypočítané množství tuku, tak by nepřežil.

V tomto případě se mutace a selekce ukazují jako neschopní konstruktéři. Věrohodnější je předpokládat, že kulík byl takto stvořen už od počátku – plně vybavený vším, co potřebuje.

Inteligence a moudrost, které se projevují v díle stvoření, jsou přímo přemáhající. Z díla stvoření je možno oprávněně usuzovat na tvůrčího původce. S naším pozorováním je tak plně v souladu to, co Bible prohlašuje už ve svém prvním verši:

„Na počátku stvořil Bůh!“ Darwinismus ovlivnil liberální teologii, která zprávu o stvoření jako poselství od Boha zpochybnila. Naším postojem ale je, že „věříme všemu, co je napsáno“ (Sk 24,14), neboť „Bůh není člověk, aby lhal“ (Nu 23,19).

NEBESA VYPRAVUJÍ O BOŽÍ SLÁVĚ

Edward Hitchcock

Vynikající svatí lidé starých dob byli velmi bdělými pozorovateli přírody i jejích jevů. V každé události spatřovali Boží zásah, a proto bylo jejich potěšením, jestliže ji mohli zkoumat. Vždyť nemohli jinak než mít rozkoš v úkazech moudrosti a dobrodiní toho, kterého ctili a milovali. Nedovedli jako my, lidé nové doby, klást přírodní neměnné zákony mezi Stvořitele a jeho dílo a potom, po udělení moci těmto zákonům, prakticky odstranit Boha od stvoření a umístit ho do nějaké nadzemské, mimosvětské sféry odpočinku a blaženosti. Netvrdím, že toto je povšechné mínění současné doby. V církvi však převládá a ještě více ve světě.

Ti nejschopnější filozofové moderní doby zastávají názor, že přirozený zákon není ničím jiným než jednotným způsobem, jímž Bůh jedná, ale není to tento zákon a jeho účinnost, ale Boží síla, jež udržuje běh veškeré přírody. Tvrdí, že Bůh jedná ihned a přímo v každé události, ne vzdáleně a všeobecně, a že každá změna v přírodě je právě tak skutečným Božím dílem, jako kdybychom na vlastní oči viděli jeho ruku točící koly stvoření. Ale i když ti nejschopnější filozofové moderní doby dospěli k tomuto závěru, velká část

lidí, mezi nimi i křesťané, dosud tápe ve tmě mechanického systému, který připisuje veškeré přírodní jevy ve světě jen přirozeným zákonům místo zákonům Božím. Obhájci tohoto učení, dle jakéhosi výpočtu, připouští, že je správné mluvit o Bohu jako o stvořiteli, původci přírodních jevů a jejich zákonitostí. Ale nenapadne je už, že on je vykonává, řídí a svým pohotovým zásahem je i provádí. Proto, hledí-li na tyto jevy, nepocítují Hospodinu přítomnost ani jeho aktivní jednání.

Avšak, jak jiné byly, jak jsme se již zmínili, city svatých lidí starých dob! David nemohl pohledět k nebi, aniž by zvolal: „Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou. Svoji řeč předává jeden den druhému, noc noci sděluje poznatky. Není to řeč lidská, nejsou to slova, takový hlas od nich nelze slyšet“ (Ž 19,1–2). Když se zahledí do dále na zemi, jeho srdce je přeplněno a volá: „Jak nesčetná jsou tvá díla, Hospodine! Všechno si učinil moudře; země je plná tvých tvorů“ (Ž 104,24). Jeho zrak spatřoval všude Boha. Bůh to byl, kdo „prameny vysílá do potoků, které mezi horami se vinou“ (Ž 104,10). Když hleděl na bouři, „přivalilo se tvé hromobití, nad světem se rozsvítily

blesky!“ (Ž 79,19). Když slyšel rachot a díval se na kouř sopky, byl to Bůh, který

když „shlédne na zemi a ta se třese, dotkne se hor a kouří se z nich“ (Ž 104,32).

ZIMNÍ KONFERENCE

BOŽÍ DOBROTA & LIDSKÁ ZKAŽENOST

Jaroslav Kernal

Kdykoliv slyšíme o Boží svébytnosti, svatosti, spravedlnosti, svrchovanosti, umlkáme a stojíme v úžasu a obdivu nad Boží nádherou, velikostí a slávou. Kdykoliv přemýšlíme a mluvíme o těchto věcech, naplňujeme Boží příkaz z 1. Korintským 10,31, abychom vším, co děláme, oslavovali Boha. Když ale přemýšlíme o Boží dobrotě, tak si myslím, že je pro nás mezi ostatními Božími atributy takovou Popelkou. Každý křesťan souhlasí s tím, že Bůh je dobrý – o tom není pochyb. Ale zároveň to většina z nás považuje za něco všedního, normálního, za něco, nad čím nemusíme dlouho přemýšlet.

Zásadní problém je v tom, co si pod slovem dobrý představujeme. Zde je kámen úrazu. Když mluvíme o Božích vlastnostech jako je jedinečnost, svébytnost nebo svrchovanost, je to pro nás také náročné, ale trochu jiným způsobem. Tyto charakteristiky jsou vlastní jenom Bohu, nikdo jiný není ani svrchovaný ani svébytný. Naším problémem v tomto případě je vůbec nějak uchopit, co tyto věci znamenají, a porozumět tomu. Víme, že jenom Bůh je svébytný a svrchovaný, a ačkoliv chceme být jako on, nezávislí a svrchovaní, musíme se smířit s tím, že to není možné. V tomto bodě nejlépe docházíme k pochopení rozdílu mezi Bohem a člověkem, totiž že člověk není Bůh.

Když mluvíme o Boží spravedlnosti nebo o Boží svatosti, víme, že tyto atributy jsou vlastní samotnému Bohu a vycházejí od něj. Ovšem vedle toho i my sami máme nějakou zkušenost se spravedlností a svatostí a představujeme si (celkem správně), že Boží spravedlnost a svatost tuto naši zkušenost nějak přesahují a převyšují. Je nám jasné, že u Boha je něco víc – je nám to o to jasnější díky naší osobní zkušenosti se svou nedokonalou svatostí a spravedlností. Boží svatost a spravedlnost prostě musí být dokonalejší než naše. V tomto případě už nám to nepřijde tak jednoznačné jako u jiných Božích vlastností, ale nakonec i zde musíme uznat, že člověk není jako Bůh a že je zde rozdíl mezi Bohem a člověkem, mezi Boží spravedlností a svatostí a tou naší.

Ale s Boží dobrotou je to trochu jinak. Jsme padlá stvoření, hříšníci a hřích nás nenávratně a do všech detailů poškodil. Jsme porušení do té míry, že jsme neopravitelní! Bůh nás musí stvořit znovu – sice postupně, ale kompletně: Musí nám dát nového vnitřního člověka (znovuzrození) a již brzo nám dá také nového vnějšího člověka, nové tělo (vzkříšení z mrtvých). Bůh na nás nebude nic opravovat! Tato skutečnost ukazuje míru naší hříšnosti a zkaženosti. Tato naše padlost nás vede k tomu, že se díváme velmi zkesleně

nejenom na Boha, ale také na sebe, takže když mluvíme o dobrotě, každý padlý člověk si sám o sobě myslí, že je dobrý. Možná většina lidí řekne, že na tom nejsou zas tak zle, ale to je jenom špatně skrývaný pokus, jak říci: „Jsem dobrý.“ A nejenom nějak dobrý, ale **do**st dobrý. A právě zde je jádro našich problémů. Odtud pramení všechna lidská pýcha. Zde leží původ každého lidského náboženství – spasení ze skutků. Tady má své kořeny humanistická filosofie, která říká, že člověk se rodí nevinný a bez hříchu. Zde je zdroj evolučního náboženství a moderní psychologie. Myslíme si totiž, že Bůh je dobrý právě tak, jako my jsme dobří. Ale naše porozumění tomu, co je dobré, pochází jenom z našeho subjektivismu, z našich pocitů a zkušeností, z naší sobecké, padlé přirozenosti. A to je hlavní důvod, proč tak málo přemýšlíme o Boží dobrotě. Máme falešný pocit, že o dobru už všechno víme.

Zdroj skutečného dobra

Ale co může padlý člověk vědět o dobru? Máme nějakou objektivní možnost, jak poznat, co je dobré a co je zlé, pokud nebudeme nijak počítat s Bohem? Žádná lidská filozofie, subjektivismus ani relativismus nám nemohou dát odpověď. Bez Boha není možné poznat, co je dobré a co je zlé. Poznání dobra nám není dáno ani prostřednictvím všeobecného zjevení. Máme sice svědomí, které je součástí všeobecného zjevení, ale i lidské svědomí je poskvrněné hříchem. Stvoření kolem nás nám ukazuje, co je dobré jenom v relativním slova smyslu, ale nikoliv v absolutním.

Přirozený člověk je vůči Boží dobrotě slepý, přestože ho Bůh v mnoha ohledech svou dobrotou přímo zahrnuje. Místo toho je člověk bytostně přesvědčen o tom, že všechno dobré má svůj původ a zdroj v něm samotném. Proto také přirozený člověk žádným svým skutkem nemůže oslavovat Boha a žádný skutek nebude hříšnému člověku „připočten k dobru“.

Boží dobrota je zdrojem Boží slávy

Boží dobrota je Popelkou mezi Božími vlastnostmi. Jednak tím, jak subjektivně vnímáme, co je dobro a jak je Bůh dobrý, a také tím, jaké místo Boží dobrotě přiřazujeme. Obvykle zařazujeme Boží dobrotu vedle ostatních Božích vlastností. Ale tak by to být nemělo. Boží dobrota je základem celé řady dalších Božích vlastností. Nejlépe si to můžeme uvědomit na tom, že Boží sláva je odrazem a září Boží dobroty. Mojžíš strávil 40 dní na Sinaji, kde dostal od Boha desky zákona. Potom sestoupil dolů, spatřil lid, jak tančí kolem zlatého telete, rozbil desky, vykonal soud a znovu vystoupil před Boží tvář na horu Sinaj. Na Boží pokyn si vytesal nové kamenné desky a znovu mluvil s Bohem. Co dělal? Přimlouval se za Boží lid! A potom řekl:

◆ *„Dovol mi spatřit tvou slávu!“ Hospodin odpověděl: „Všechna má dobrota přejde před tebou a vyslovím před tebou jméno Hospodin. Smiluji se však nad kým se smiluji, a slituji se, nad kým se slituji.“ Dále pravil: „Nemůžeš spatřit mou tvář, neboť člověk mě nesmí spatřit, má-li zůstat naživu.“ Hospodin pravil: „Hle, u mne je místo; po-*

stav se na skálu. Až tudy půjde moje sláva, postavím tě do skalní rozsedliny a zakryji tě svou dlaní, dokud nepřejdu. Až dlaň odtáhnu, spatříš mě ze zadu, ale mou tvář nespatříš nikdy.“

(Ex 33,18–23)

Mojžíš touží spatřit Boží slávu. A Bůh s tím souhlasí! I když ne stoprocentně, protože říká, že kdo spatří jeho slávu, zemře. Boží slávu nelze jednoduše spatřit tělesnými očima – Bůh je duch a duchovní skutečnosti nemůžeme rozpoznat svými slabými, tělesnými smysly.

Přesto Bůh Mojžíšovu prosbu neodmítl. Člověku daná možnost vidět Boží slávu. Jak ji tedy člověk může vidět? Bůh říká: „Před tebou přejde všechna má dobrota...“ a my můžeme na základě kontextu dodat: „Tak spatříš mou slávu.“ Bůh říká Mojžíšovi, že když se mu ukáže jeho dobrota, tak bude splněna Mojžíšova prosba. Člověk může spatřit Boží slávu, když zakusí nekonečnou Boží dobrotu. Vidíte, kde je kořen Boží slávy? V čem je založená? Boží sláva má svůj zdroj, svůj původ, své východisko v Boží dobrotě. Právě tam ji také můžeme nalézt. Co je podle Písma tou nejvlastnější září Boží slávy? Je to jednorozený Boží Syn, Pán Ježíš Kristus. O něm je řečeno, že je „odlesk Boží slávy a výraz Boží podstaty“ (Žd 1,3). Pamatujte na Exodus 33, kdykoliv přemýšlíte o Božím Synu, budete si stále více uvědomovat, že tato záře Boží slávy je skutečným ztělesněním Boží dobroty!

Boží dobrota je výrazem Boží svrchovanosti

Boží dobrota souvisí s Boží milostí, slitováním, vyvolení, spasením. Bůh v na-

šem textu říká, že se slituje, nad kým se slituje, a smiluje, nad kým se smiluje (Ex 33,19). Tento verš je citovaný v Novém zákoně, když Pavel mluví o vyvolení Jáкова a zavržení Ezaua, když popisuje Boží svrchovanost ve spasení. Apoštol k tomu dodává, že nezáleží „na tom, kdo chce, ani na tom, kdo se namáhá, ale na Bohu, který se smilovává“ (Ř 9,16).

Bůh je naprosto svrchovaný v otázce lidského spasení. Je původcem i dokonavatelem naší spásy. On určuje, kdo bude spasen a kdo nikoliv. Taková slova nám často dělají problémy. Proto se snažíme je nějak změkčit, vysvětlit tak, aby byla lidsky přijatelnější, a nemuseli jsme říkat, že spasení závisí cele a v každém slova smyslu jenom na Bohu. V tomto úsilí nám skutečně medvědí službu dělá právě naše chápání toho, co je dobré.

Ale jaký je starozákonní kontext těchto veršů? Exodus 33! Mnohému může tento kontext pomoci porozumět! Vždyť ukazuje na to, že v Boží svrchovanosti – a to i v otázce lidského spasení – se prokazuje Boží dobrota. Každé Boží rozhodnutí má svůj původ v Boží dobrotě. Boží rozhodnutí někoho zachránit má svůj původ v jeho dobrotě, a stejně tak Boží rozhodnutí někoho odsoudit má opět svůj původ v jeho dobrotě.

Když dojdeme do tohoto bodu, najednou si začneme uvědomovat, jak málo rozumíme Boží dobrotě a tomu, co to vůbec znamená dobro. Najednou se nám začnou rozevírat pomyslné nůžky mezi námi a Bohem, protože takto viděná dobrota už neodpovídá našemu sebestřednému chápání toho, co je dobré.

Všechno, co Bůh dělá, je dobré – přestože tomu nerozumíme. Obvykle, když přemýšlíme o Boží dobrotě, stavíme ji vedle Boží spravedlnosti (nebo někdy dokonce do kontrastu s ní). Marně si potom lámeme hlavu nad tím, jak to s tou Boží dobrotou je, když nám některé věci připadají nespravedlivé – vyhlazení kenaánských národů Izraelci, vyvraždění všech chlapců do dvou let v okolí Betléma Herodem v době narození Ježíše, nebo jiné osobní věci – nemoc, náhlé úmrtí v rodině, ztráta práce apod. Ale takové smýšlení je hrubou chybou. Boží dobrota je vyjádřená v Boží svrchovanosti.

Bůh se ztotožňuje se svou dobrotou

Porovnejte 19. a 22. verš, kde Hospodin říká: „Všechna má dobrota přejde před tebou,“ (v. 19) a vedle toho „dokud nepřejdu“ (v. 22). Jednak to velmi obecně ukazuje, že žádnou z Božích vlastností nemůžeme od Boha nějak oddělit. Bůh se vždy ztotožňuje se svou spravedlností, svatostí, slávou, dobrotou... Nelze o nich mluvit odděleně od ostatních Božích vlastností. Ale Boží dobrota je něco, s čím se Bůh ztotožňuje bytostně. Bůh je všechno a právě a přesně to, co znamená dobro. Bůh je dobrý (Ž 106,1) – to je refrén, který se dokola opakuje v Písmu. Přesně to Ježíš říká mladému bohatému vládcovi, který ho oslovil: „Mistře dobrý.“

◆ *Proč mi říkáš dobrý? Nikdo není dobrý, jedině Bůh. (Mk 10,18)*

Jenom Bůh je ze své podstaty, sám v sobě, cele a dokonale dobrý. Podobně, jako je Bůh život nebo jako je Bůh světlo, právě tak musíme mluvit o tom, že Bůh je dobrý. Ježíš svými slovy napomenul tohoto

lakomého aristokrata. Tento mladý muž přistoupil k Ježíši přesně s tím předpokladem, o němž jsem mluvil před chvílí – měl o sobě vysoké mínění a myslel si sám sobě, že je dobrý – vždyť všechna příkázání od mládí zachovával. A z tohoto pohledu hodnotil i svět kolem sebe – takto se díval také na Krista. A v Kristu viděl jenom pouhého lidského učitele – dobrého učitele, a to byl ten důvod, proč Kristu říká: „Mistře dobrý.“

Ale Pán ho hned odkazuje k tomu, že jenom Bůh je dobrý. Bůh se ztotožňuje se svou dobrotou. On jediný je dobrý. Veškeré Boží jednání je dobré. Všechny Boží vlastnosti, které vnímáme jako kladné, pramení v Boží dobrotě – jeho milost, láska, milosrdenství, slitování, pozhánání, trpělivost, shovívavost atd. Ale také všechny svaté Boží atributy, které v nás vyvolávají bázeň, jsou dobré – Boží soud, Boží spravedlnost je vrcholně dobrá – což mimochodem ukazuje, jak strašlivě musí hřešit ten, koho Bůh odsoudí k věčnému zatracení. Boží hněv je dobrý – Bůh se hněvá, ale nikdy nezhrěší.

Projevy Boží dobroty

Protože Bůh je ze své podstaty dobrý, tak se jeho dobrota projevuje vůči celému stvoření. Dává svítit slunci na dobré i zlé, posílá déšť na spravedlivé i nespravedlivé (Mt 5,45). Boží dobrota není něčím pasivním nebo statickým. S dobrotou je to jako s láskou – nevystačí si sama, ale potřebuje přetékat dál. Proto můžeme nejvýrazněji tuto stránku Božího charakteru vidět hned v prvních kapitolách Bible, ve stvoření světa a stvoření člověka.

Boží dobrota ve stvoření

Refrén, který se opakuje v první kapitole Genesis, zní: „Viděl Bůh, že je to dobré...“ To je řečeno o světle (Gn 1,4), o rozdělení vody a souše (v. 10), o rozmanité zeleni (v. 12), o nebeských světlech – hvězdách a planetách (v. 18), o vodních i nebeských živočiších (v. 21), o veškeré zemské zvěři (v. 25) a nakonec o člověku (v. 31). Všechno, co Bůh učinil, bylo velmi dobré. Celé stvoření – všechno v celém stvoření – zrcadlilo Boží dobrotu. Musíme si ale uvědomit, že všechno, co Bůh stvořil, bylo dobré jenom proto, že se Bůh rozhodl to takto stvořit. Bylo to dobré, protože to Bůh označil za dobré.

Bylo to ale také dobré proto, že zde nebylo nic zlého, nic prokletého. Před pádem člověka zde nebyla smrt. Nebyl tady svět, jak ho známe my. Byl to jiný svět – dobrý svět. Do tohoto velmi dobrého světa byl postaven člověk. Všichni ten příběh známe: Jedinou neposlušností člověk celou tuto nádhru zničil. V jediném okamžiku, když se člověk vzbouřil proti svému Stvořiteli, vešel do světa hřích a spolu s ním také smrt. To bylo něco, co zde do té chvíle nebylo. Všechno se zkazilo. Nic nezůstalo čisté. Všechno bylo kontaminováno. V jediném okamžiku hřích pronikl všim stvořením a zasáhl i samotný konec vesmíru. Hvězdy teď spějí ke svému zániku, vesmír směřuje ke svému konci, život všech tvorů se v tom jediném zlomku vteřiny dostává do otroctví smrti. Nezůstalo nic, na co by Bůh mohl pohlédnout a říci: Je to dobré. Jenom o několik století po stvoření člověka Bůh viděl něco zcela odlišného než na počátku:

◆ *I viděl Hospodin, jak se na zemi rozmnožila zlovůle člověka a že každý výtvor jeho mysli i srdce je v každé chvíli jen zlý. (Gn 6,5)*

A abychom si nemysleli, že potopou se to vyřešilo a my jsme na tom dneska lépe, poslechněte si slova, která řekl Bůh Noemu po potopě – jsou to slova pozhelnání, ale zároveň obsahují krutou pravdu o nás:

◆ *Už nikdy nebudu zlořečit zemi kvůli člověku, přestože každý výtvor lidského srdce je od mládí zlý, už nikdy nezhubím všechno živé, jako jsem učinil. (Gn 8,21)*

Bůh stvořil všechno dobré, ale člověk všechno svým hříchem pokazil. Celé stvoření teď sténá a toužebně vyhlíží, až se zjeví sláva Božích synů, sláva nového stvoření, zatímco to staré stvoření, země, vesmír, živly – to všechno shoří v ohni. A lidé se všemi svými činy budou postaveni před soud. Celé stvoření nám tak ukazuje, jak obrovský je kontrast mezi Boží dobrotou a lidskou zkažeností.

Boží dobrota ve zjevení

Boží dobrota se projevuje také ve zjevení. V tom okamžiku, kdy Adam s Evou zhřešili, duchovně zemřeli a spolu s nimi také všichni jejich potomci. Od toho okamžiku už žádný člověk nemůže sám navázat vztah s Bohem. Člověk je v duchovní tmě, je slepý a kromě toho je jeho nevěřící mysl osleповána ďáblem, aby nespáčil světlo evangelia, slávy Kristovy. Apoštol Pavel říká, že každý člověk je duchovní mrtvolou, otrokem hříchu a služebníkem sátna. Hříšný člověk, přirozený člověk, nemůže poznat Boha (1K 2,14). Ale ve sku-

tečnosti je to ještě horší, protože přirozený člověk ani nechce poznat pravého Boha. Boží slovo o tom mluví velmi jasně, když říká, že „není nikdo, kdo by hledal Boha, není ani jeden“ (Ř 3,10–11). Musí přijít Bůh a dát se člověku poznat, Bůh musí člověku sám sebe odhalit. Všimněte si, že právě tak to bylo po pádu v zahradě Edenu – Adam s Evou se schovali, ale Bůh se k nim přiblížil. Nejinak je tomu dnes. Na jedné straně se Bůh dává poznat každému člověku skrze stvoření, takže lidé mohou poznat, že Bůh existuje. Ale toto zjevení vede k odsouzení.

- ◆ *Poznali Boha, ale nevzdali mu čest jako Bohu, ani mu nebyli vděční, nýbrž jejich myšlení je zavedlo do marnosti a jejich scestná mysl se ocitla ve tmě. (Ř 1,21)*

Kdyby to Bůh nechal takto, bylo by to úplně v pořádku. Stále by to byl dobrý Bůh, protože dal každému člověku poznat, že existuje, stále by byl dokonale spravedlivý, ačkoliv by všichni lidé byli odsouzeni. Musíme mít pořad na paměti, že Bůh nikomu nic nedluží, žádnému hříšníkovi nedluží spasení. Ale Bůh ve své dobrotě šel mnohem dál a kromě všeobecného zjevení se nám dal poznat ve svém Slově, tedy v Písmu a nakonec ve svém Synu (Žd 1,1–2). Kdyby se nám Bůh nedal poznat, byli bychom naprosto ztraceni. Jenom díky jeho dobrotě se můžeme dozvědět o tom, jaký Bůh je a jaký je jeho záměr.

Boží dobrota ve spasení

Musíme si uvědomit podstatu spasení. Bůh nás nemusí zachraňovat. V Bohu samotném ani v nás není nic, co by nuti-

lo Boha k tomu, aby nás zachránil. Bůh nám nedluží spasení.

My jsme se vzbouřili proti Bohu. Proto jediné, co si každý doopravdy zaslouží, je věčné odloučení od Boha. Boží dobrota se projevuje v plánu spasení, který připravil před stvořením světa. Bůh věděl, co se stane a ještě před stvořením světa připravil dokonalého Beránka, aby svou krví vykoupil ty, které Bůh vyvolil před stvořením světa (Ef 1,4). „Ve své lásce nás předem určil, abychom rozhodnutím jeho **dobroty** byli skrze Ježíše Krista přijati za syny“ (Ef 1,5). Jenom díky Boží dobrotě můžeme mluvit o spasení. Díky Boží dobrotě přišel Boží Syn, Ježíš Kristus, aby zachránil hříšníky. To je milost, kterou dostáváme.

Bůh je dobrý, a proto zachraňuje. Bůh je dobrý, proto se rozhodl zachránit některé hříšníky – zachránit všechny, kteří uvěří tomu, že Ježíš Kristus je dostatečnou cenou za naše hříchy. To je Boží dobrota. Lidská zkaženost se projevuje už v samotném faktu, že potřebujeme zachránit. Ještě více se pak projevuje v tom, jak přirozený člověk vzdoruje Bohu a odmítá ho. Ale Bůh se znovu ukáže jako dobrý, když vzpurné hříšníky odsoudí do věčného zatracení. Proto nám nezbyvá než spolu s Davidem volat:

- ◆ *Chválu vzdejte Hospodinu, protože je dobrý, jeho milosrdenství je věčné. (Ž 136,1)*

*Zimní konference 2018 bude 3. února 2018 v aule Kampusu Bohunice. Téma bude **Církev jako místní sbor.***

NAŠE HOSPODAŘENÍ V ROCE 2016

Milí čtenáři, jsme velmi vděční za to, že znovu rozkvetla vaše péče o nás a že jsme se po několika letech znovu dostali ke kladnému hospodaření.

Ačkoliv dochází ke snižování nákladu, protože starší čtenáři odcházejí k Pánu, jiní nenahlásí změnu adresy při přestěhování apod., Bůh je věrný a stará se o všechny naše potřeby, takže z Boží milosti můžeme i nadále pokračovat ve své službě. Vaší obětavosti si velice vážíme, děkujeme za ni Bohu a modlíme se za to, aby naše služba byla milá a příjemná Bohu a vedla ke spasení lidí a k jejich růstu v poznávání Pána. Pokud byste věděli o někom, komu může být časopis užitečný, nabídněte ho dále. Napište nám a my vám rádi pošleme více výtisků, nebo starší čísla, která můžete rozdat ve svém okolí.

V příjmech a výdajích v tabulce níže není uvedeno, že tisk a českou distribuci jednoho čísla časopisu (ve výši 53.000,- Kč) zaplatila misijní organizace Reach Beyond, za což jí patří náš dík.

- jk -

Příjmy 2016		Výdaje 2016	
Domácí (ČR)	692.000,- Kč	Tisk časopisu	76.000,- Kč
Slovensko	59.000,- Kč	Distribuce ČR	86.000,- Kč
		Distribuce SR	50.000,- Kč
Zahraniční (mi-mo SR)	53.000,- Kč	Redakční práce a účetnictví	369.000,- Kč
		Překlady a korektury	85.000,- Kč
		Další výdaje (konference, kancelář, poplatky...)	51.000,- Kč
		Další tiskoviny	50.000,- Kč
Celkem	804.000,- Kč		767.000,- Kč

www.reformace.cz

zapadosusi@gmail.com

Korespondenční adresa: **Reformace.cz, Hošťálkova 1c**
169 00 Praha 6

Telefon do redakce: (+420) 222 268 917

Dobrovolné příspěvky posílejte přiloženou složenkou nebo převodem z účtu. Jako variabilní symbol použijte číslo uvedené na adresním štítku.

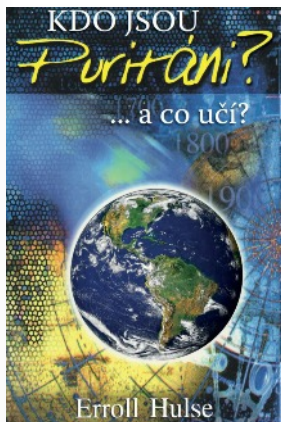
Číslo účtu: 2600196560 / 2010 (Česká republika)

SK108330000002600196560 (Slovensko)

HCJB vysílání v Rádiu 7 (www.radio7.cz)

pondělí 23³⁰-0⁰⁰ (Pořad Psáno jest!)

Poutníková četba

Kdo jsou puritáni a co učí?

Erroll Hulse

Kdo byli tito velcí lidé víry, puritáni? Kde žili? Co dokázali? Co učili? Errol Hulse se pokouší představit moderním křesťanům jedno z nejlepších teologických dědictví vůbec. Nechce však skončit jen vyprávěním příběhu. Touží v nás probudit nadšený obdiv k puritánům, abychom přijali užitek z jejich praktického příkladu a těžili z jejich jedinečné vyváženosti učení, zkušenosti a praxe.

Puritáni byli lidmi s hlubokým teologickým porozuměním a vhledem, kteří se modlili, aby zemi naplnila Boží sláva, jako vody přikrývají moře.

210 stran, A5+, brož., 280,- Kč.

Při objednání do 15. 5. 190,- Kč.

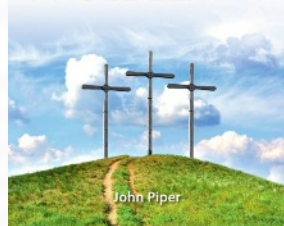
50 důvodů proč Ježíš přišel zemřít

John Piper

Mezi nejdůležitější otázky, které si můžeme položit, patří: Proč byl Ježíš ukřižován? Proč musel tolik trpět? A konečně: Kdo ho poslal na smrt? Odpověď na poslední otázku je překvapivá: Byl to Bůh. Ježíš byl Boží Syn a prožil utrpení, jakému není rovno. Přesto celé poselství Bible směřuje k uvedené odpovědi.

Čeho Pán Bůh dosáhl ve prospěch hříšníků jako my, když poslal na smrt svého Syna? John Piper shromáždil padesát dobrých důsledků Ježíšovy smrti pro lidský život. Kniha nám odhaluje bohatství Boží lásky i lásku samotného Ježíše, která Ho přivedla na kříž, kde docházíme smíření s Bohem.

50 DŮVODŮ,
PROČ JEŽÍŠ
PŘIŠEL ZEMŘÍT

120 stran, brož. 132,- Kč, 5-20 ks 99,- Kč/ks; 21-100 ks 79,- Kč/ks.

www.PoutnikovaCetba.cz, Poutnik@PoutnikovaCetba.cz,
tel.: +420 472 741 623, Poutníková četba, Žandov 85, Chlumeč 403 39

NEPRODEJNÉ!

ISSN 1804-2880 (Print), ISSN 2336-8330 (Online)